

Nr 11 (307) Listopad 2016 rok XXVI

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 2,80 zł (5% VAT)

Dukla

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Jacek Koszczan laureatem nagrody Polin 2016

20 października br. podczas uroczystej gali w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN wręczono Nagrodę POLIN 2016. Laureatem 2. edycji konkursu został Jacek Koszczan, założyciel i prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej - Sztetl Dukla. Wyróżnienia otrzymali: Robert Augustyniak z Grodziska Mazowieckiego oraz Mirosław Skrzypczyk z Lelowa i Szczekocin. Nagroda Specjalna została przyznana Janowi Jagielskiemu z Żydowskiego Instytutu Historycznego.

Jacek Koszczan założyciel i prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej - Sztetl Dukla. Jest inicjatorem budowy pomnika upamiętniającego 70. rocznicę za-

głady dukielskich Żydów, opiekunem cmentarzy żydowskich, zbiorowej mogiły oraz ruin synagogi w Dukli. Jego codzienna działalność to gromadzenie i archiwizowanie informacji o dukielskich Żydach, ale nie tylko. Prowadzi działalność edukacyjną, poprzez realizację wielu projektów i współpracę z młodzieżą w sposób naturalny przekazuje wiedzę o wielokulturowości naszego miasteczka np. podczas pracy nad projektem „Żywa Biblioteka Podkarpacia”. Jest autorem scenariuszy filmów „Dlaczego” i „Sumienie”, w pracę nad filmami angażował młodzież z gminy Dukla. Kilka razy organizował Dni Kultury Żydowskiej w Dukli Dzięki jego staraniom i wiedzy udało się doprowadzić do uhonorowania medalem Sprawiedliwych wśród Narodów

Zdobywca nagrody Polin 2016 Jacek Koszczan z żoną

Świata dwóch rodzin z gminy Dukla. Organizował spotkania młodzieży polskiej z izraelską i ze Sprawiedliwą

Zwycięzca otrzymał statuetkę autorstwa Barbary Fallerender oraz nagrodę finansową

w wysokości 10 tys. zł ufundowaną przez Tomka Ulatowskiego i Ygala Ozechova.

Panu Jackowi Koszczanowi gratulujemy nagrody.

Krystyna Boczar-Różewicz

Po prostu z natury

Widoki z kolejki

Ukraina zawsze mnie fascynuje, zwłaszcza jej piękna przyroda. W 2013 roku nie udało mi się przejechać kolejką z Sianek do Wołosianki bo był remont torów. W tym roku 16 paździer-

nika zrealizowałam swoje marzenia, dzięki fajnej grupie turystów jechałam najpiękniejszą linią kolejową północnych Karpat na długości 18km wiodącą na teren Zakarpacia. Kolejka mijając miejscowości Użok i Szczerbin, kieruje się na zachód aż na stoki Rozsypańca 1212m.n.p.m. nad Wierzchowiną-Bystrą. Kolejka przebiega przez 6 tuneli, 27 wiaduktów i opada 18 serpentynami 370 m w dolinę rzeki Uż do Wołosianki. Jeden z tuneli ma długość 908 m, jest najdłuższym tunelem kolejowym Ukrainy. Tory kolejowe znajdują się w bardzo trudnym lecz niezwykle malowniczym terenie górskim. Każdy tunel jest mocno strzeżony przez wartowników, a na każdej stacji kolejowej wychodził kolejarz w czarnym mundurze i czerwonej z dużym otokiem czapce, odprawia-

jąc uroczyste kolejkę. Przypominę tylko, że Przełęcz Użocka jest na 853 m. n.p.m. i oddziela Bieszczady Zachodnie od Wschodnich, stanowi wododział pomiędzy zlewiskiem Morza Czarnego i Morza Bałtyckiego. Po północnej stronie przełęczy znajdują się źródła Sanu, a po południowej Użu.

Sianki przed II wojną światową leżały po obu stronach Sanu na terenie Polski. Po wojnie zaś zostały przecięte granicą państwową. Po stronie ukraińskiej znajduje się około 100 domów i słynna stacja kolejowa na linii Użgorod - Lwów. Polska część Sianek jest piękna lecz od 1945 roku wyludniona, idąc lasem ciszę przerywa stukot kolejkę z Sianek ukraińskich.

Widoki z kolejki przepiękne, trudno było robić zdjęcia i obserwować piękną ukraińską - polską przyrodę, po prostu z natury.

Tekst i zdjęcia
Maria Walczak

Fragment kolejki

Złota myśl:

„Bogactwem nie jest ten kto posiada, lecz ten kto daje”

/Jan Paweł II/

W listopadowym numerze:

Jacek Koszczan laureatem nagrody Polin 2016	2
Święto Zmarłych	3
Nowe plany zagospodarowania przestrzennego	4
Dobiega końca sezon turystyczny 2016	4
W 72 rocznicę Operacji Dukielsko-Preszowskiej oddali hołd poległym	5
Z wizytą na Ukrainie	5
Radio Rzeszów w Wietrznie	5
Lubię medycynę zdecydowaną, z dawką adrenaliny	6
Uznanie dla nauczycieli	7
Niepełnosprawni – aktywni kulturalnie	8
50 lat od matury	9
Europa w rodzinie	9
Harczer postępuje po rycersku	10
Iskra organizatorem startu	10
Gimnazjaliści z Równego na Art Campie w Warszawie	13
Dukielski Uniwersytet Trzeciego Wieku zainaugurował rok akademicki	13
IX POWIATOWY PRZEGLĄD PIOSENKI OBCOJĘZYCZNEJ DUKLA 2016	14
Ośrodek Kultury w Dukli informuje	14
Śpiewali patriotyczne pieśni	14
TURNIEJ PRO FAMILIA – CUP 2016	15
FORUM DIALOGU	16
Poradnik zielarki	16
Róża dzika	16
Cyklokarpaty w Szczawnicy	19
Cyklokarpaty Wierchomla	19
III Triathlon Zaporowy, Myczkowce k. Soliny	20
VI Gminna Liga Szachowa o Puchar Burmistrza Dukli	20
XVII Bieg na Górę Cergową	20
Turniej mini siatkówki dziewcząt	21
Finał Podkarpackiej Ligi Rowerowej	21
I Bieg Beskidnika	21
OGŁOSZENIA PRZETARGI UCHWAŁY	22
Łowiectwo i ekologia	23
Święto myśliwych, leśników i jeźdźców	23
Przepisy ruchu drogowego w praktyce	23
W pasiece	24
Jeszcze jest pora na odymienie	24
Prawo przy porannej kawie	24
W krainie rondla i patelni	25

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 301, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Halina Cycak, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 31. 10. 2016 r.

Udostępniono do sprzedaży 3. 11. 2016 r. Nakład 450 egz.

OKŁADKA: Jesień w dukielskim parku, fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Święto Zmarłych

Początek listopada to od wieków tradycyjny czas w roku, kiedy przenikają się światy żywych i zmarłych. Według pradawnych tradycji dusze umarłych krążą po ziemi i przybywają do miejsc, które były dla nich ważne za życia. Chrześcijaństwo przejęło dawne pogańskie zwyczaje oraz symbole i ustanowiło w tym czasie Święto Wszystkich Świętych oraz Zaduszki. Dziś my, tak jak niegdyś nasi pogańscy przodkowie, na początku listopada czymy pamięć o zmarłych. Warto wykorzystać Święto Zmarłych do zadumy i refleksji nad życiem i śmiercią. Wyciszenie się, zatrzymanie na chwilę i wspomnienie o bliskich, których już z nami nie ma jest niezwykle potrzebne. Współczesne tempo życia nie sprzyja wspomnianiu. Warto więc wybrać się na spacer na cmentarz i odwiedzić groby bliskich. Nawet, jeśli nie jesteśmy sentymentalni, to widok morza zniczy płonących na pograżonym w mroku cmentarzu robi ogromne wrażenie. A tym, którzy lubią poezję polecam przeczytanie białych trenów Adama Czaj. Zachęcam

kbr

BIAŁE TRENY

Adam Czaja

TREN PIERWSZY

Odeszli w nieznanę w światła i cienia tajemnicę
Nasi bliscy przyjaciele sąsiedzi z ulicy
i ten który rękę ci podał w twojej złej godzinie
teraz jakby opustoszało życie posmutniało
już powietrze nie drży ich uśmiechami
nie łni spojrzeń błyskiem
z tej przyczyny żal śpiewam i biały tren nadziei
że kiedyś znów się spotkamy w niegasnącym słońcu
ogrodów wszechświata
a teraz tylko smutek zakwita pięknie jak wrzosowiska
żał śpiewam życia żal

TREN DRUGI

Gdzie teraz jesteś ?
Przyjacielu
jeszcze nie tak dawno w cieniu kwitnącej jabłoni
gasiliśmy płomienie gorzkich dni
a pszczoła miodna chciała nam pomóc
i piękne wspomnienia też miały być – jutro
a najdalej pojutrze ale nagle pękła tego życia bańka mydlana
i znów gorycz mocy nabrała
Nie żegnałem się łzami kwiatów nie miałem
i brakło mi słów
powiedziałem tylko
do zobaczenia czekaj na mnie
w domu Ojca naszego
Nie pożegnałem cię łzami.

TREN TRZECI

Niby pusto bo nie ma cię blisko i jakby cię nie było
a z kuchni wciąż wybiega twój aksamitny głos
i jak dawniej zaprasza na śniadanie i znów powietrze pachnie gorącą czekoladą
mówię do ciebie słoneczko wołam
odpowiada mi milczenie –
ten chłodny zaświatów śpiew
wtedy ból – żal otwiera mi szeroko oczy gardło mocno ścisła
moja droga moje słoneczko
to jeszcze nie mój czas ale gdy już stanę na niebieskich drogach
będę cię szukał w wieczności ogrodach
choćby zgasyły nagle wszystkie wszechświata latarnie
Niby pusto a wciąż słyszysz twój aksamitny głos.

Dobiega końca sezon turystyczny 2016

Okres wakacyjny to czas podróży, zwiedzanie nowych miejsc, poszerzanie horyzontów, wędrówki szlakami, obcowanie z przyrodą i z zabytkami, smakowanie lokalnych potraw. Lato to również zwiększone zyski dla przedsiębiorców działających w branży turystycznej, a w szczególności dla osób prowadzących usługi hotelarskie i gastronomiczne. Tego lata w Beskidzie Dukielskim można było zaobserwować wzmożony ruch „plecakowców”, rowerzystów, rodzin z dziećmi, a także obcokrajowców. Wszystkich przyciąga nieodparty urok tego miejsca.

W tym roku można było zaobserwować więcej turystów i odwiedzających w Dukli i okolicznych miejscowościach. W turystyce odwiedzający i turysta to dwa różne pojęcia. Turystą jest osoba, która podróżuje do miejscowości, która nie

jest miejscem jej stałego bytu na okres nieprzekraczający 12 miesięcy i która korzysta z noclegu przynajmniej przez jedną noc. Osoby, które podróżują, ale nie korzystają z noclegu są określane jako odwiedzający.

Biuro informacji turystycznej w Dukli w tym roku cieszyło się dużym zainteresowaniem. Punkt IT w 2016 roku odwiedziło 1 400 osób. Z Polski przybywali do Dukli m.in. turyści ze Śląska, Warszawy, Krakowa, Pomorza, Rzeszowa, kuracjusze przebywający w uzdrowisku w Iwoniczu Zdroju i Rymanowie. Wielu turystów zachęciły wyjazdy na targi turystyczne do Warszawy i Chorzowa, powracali również ci, którzy mają sentyment do Dukli, którzy nasz teren przemierzali w czasach studenckich, którzy poznają Beskid Niski, gdyż Bieszczady są już dla nich

poznane i zatłoczone, ludzie, którzy chcą odpocząć z przyrodą, pragną poznać ciekawą i burzliwą historię, pomyśleć w zaciszu drewnianych kościołów, czy też odkryć Duklę i jej skarbczyk pełen tajemnic.

Z zagranicy informację turystyczną odwiedziło łącznie 402 osoby, m.in. turyści indywidualni oraz wycieczki zorganizowane, głównie turyści z Czech i Słowacji, USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Ukrainy, Włoch, Hiszpanii, Skandynawii, Rosji. Ciekawe i inspirowane było spotkanie studenta z Niemiec oraz pary młodych podróżników z Ukrainy, którzy przed przyjazdem do Dukli przeczytali książkę Andrzeja Stasiuka, która tak na nich wpłynęła, że postanowili nauczyć się języka polskiego i zobaczyć Duklę. Niezapomniane też jest spotkanie z małżeństwem z Niemiec, którzy przyjechali do Dukli śladami Marii Amalii z Brulów Mniszchowej. Dukla jest również popularna wśród osób, które poszukują swoich korzeni, jakichkolwiek informacji o swojej rodzinie i o jej historii. Są to głównie Żydzi rozproszeni po całym świecie, którzy przeważnie wiele słyszeli o działalności stowarzyszenia Sztetl Dukla i pragną wyrazić wdzięczność za działalność na rzecz zachowania pamięci ich przodków.

Głównym przedmiotem zainteresowania turystów była przyroda, operacja dukielsko-preszowska, kult św. Jana z Dukli, kultura łemkowska i żydowska, Dukla jako miasteczko historyczne. W tym roku można było zaobserwować większe zainteresowanie aktywną formą spędzania wolnego czasu. Wiele osób przyjeżdżało z rowerami lub na rowery, dużym zainteresowaniem cieszyły się również szlaki piesze, głównie szlak żółty prowadzący z Dukli do Złotej Stu-

dzienki i na Górę Cergową, główny szlak beskidzki oznaczony kolorem czerwonym oraz odcinek szlaku żółtego z Olchowca na Baranie.

W punkcie informacji turyści otrzymali informacje o ciekawych miejscach, o tym co można zobaczyć w gminie i w okolicy, o historii, otrzymali również pomoc w nietypowych sytuacjach. Odwiedzający mogli zabrać ze sobą bezpłatne materiały promujące gminę Dukla, czyli foldery, ulotki, mapy poglądowe, plany Dukli, wizytówki gospodarstw agroturystycznych, materiały jednostek działających w okolicach, gmin sąsiednich, promujących województwo podkarpackie oraz sąsiedni okres Svidnik. Materiały są dostępne w języku polskim, a także angielskim, niemieckim, ukraińskim i słowackim. Mogli również zakupić mapy turystyczne, przewodniki, publikacje Biblioteki Dukielskiej, albumy, publikacje regionalne, pocztówki, magnesy, kubki, medale okolicznościowe. Na miejscu turyści mogą również przybić pieczęć.

Stoisko Transgranicznej Informacji Turystycznej było obecne podczas imprez promujących gminę Dukla, m.in., Dni Dukli 2016, Kermesz w Olchowcu, II Galicyjskie Spotkanie Motocyklowe, Cyklokarpaty Dukla, MTB Wietrzno.

Profil informacji turystycznej na portalu społecznościowym facebook lubi 1200 osób. Umieszczane są tam zdjęcia wykonane przez mieszkańców i turystów, informacje i ciekawostki o naszym terenie, wydarzenia kulturalne i sportowe. Profil można odwiedzać bez potrzeby zakładania konta wpisując adres: www.facebook.com/dukla.it. W tym roku została również zmodernizowana strona internetowa (www.it.dukla.pl).

Anna Chłopecka

W 72 rocznicę Operacji Dukielsko-Preszowskiej oddali hołd poległym

W 72 rocznicę jednej z najkrwawszych górskich bitew II wojny światowej, zwanej operacją dukielsko-karpacką, oddano hołd poległym.

Obchody rozpoczęły się rozpoczęły się 5 października w Nowosielcach i Zarszynie. Druga część uroczystości odbyła się w Dukli na Cmentarzu Wojennym i pod Krzyżem Pojednania. Przybyłych na rocznicowe uroczystości: kombatanatów, przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, władz państwowych i samorządowych, duchownych z Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy oraz mieszkańców dukielszczyzny powitał burmistrz Dukli Andrzej Bytnar.

Głos zabrali: starosta krośnieński Jan Juszcak, który w swoim wystąpieniu przypomniał historię bitwy karpackiej, przedstawiciele organizacji kombatanckich z Polski i Słowacji. Rocznicowe obchody były okazją do odznaczenia tych, którzy przez całe lata biorą aktywny udział w organizowaniu tych uroczystości. Związek Kombatanatów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych z tej okazji przyznał odznaczenia: Józefowi Baslarowi, Janowi Holodniakowi,

Wacławowi Homisan, Pawłowi Brndiar i Jarosławowi Bulko, które wręczali prezes Zarządu Okręgu Związku Kombatanatów w Krośnie z siedzibą w Jasle Jan Klimkiewicz i starosta krośnieński Jan Juszcak. Odznaczenia przyznał także Związek Kombatanatów Słowackich. Otrzymali je: Andrzej Bytnar, Małgorzata Walaszczyk – Faryj, Zbigniew Dec, płk Wiesław Korczykowski, por. Kazimierz Korczykowski.

Po wysłuchaniu Apelu Pamięci i salwie honorowej w wykonaniu Kompani Honorowej V Batalionu Strzelców Podhalańskich z Przemysła delegacje władz państwowych, samorządowych, służb mundurowych, kombatanckich oraz młodzieży złożyły wieńce na Cmentarzu Wojennym, gdzie spoczywają polegli podczas walk w Karpatach jesienią 1944 r.

Następnie na placu pod Krzyżem Pojednania odsłonięto i poświęcono tablicę upamiętniającą poległych Ukraińców podczas walk w bitwie dukielskiej. Aktu odsłonięcia dokonał m.in. konsul generalny Ukrainy w Lublinie Wasyl Pawluk i starosta krośnieński Jan Juszcak. Pod Krzyżem Pojednania odmówiono wspólną modlitwę i złożono wiązanki kwiatów.

Uroczystości zakończyła msza św. w obrządku lub rycie bizantyjsko – ukraińskim w klasztorze OO. Bernardynów w intencji poległych.

Dzień później, 6 października, uroczyste obchody operacji karpacko – dukielskiej odbyły się na Słowacji.

Fot. i tekst kbr
zdjęcia na okładce (tył)

Z wizytą na Ukrainie

25 października br. na zaproszenie strony ukraińskiej delegacja z gminy Dukla odwiedziła Berezne Małe i Berezne Wielkie na Zakarpaciu na Ukrainie. Delegacji przewodniczył burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, a w wyjeździe uczestniczyli: Halina Cycak - sekretarz gminy Dukla, Małgorzata Walaszczyk-Faryj – dyrektorka Ośrodka Kultury w Dukli, Bohdan Gocz – radny Rady Miejskiej w Dukli, Krystyna Boczar-Różewicz – gł. specjalista ds. promocji.

Podczas wizyty rozmawiano o podjęciu współpracy w zakresie wymiany młodzieży szkolnej, kultury i turystyki. Rejon Berezne Wielkie położony jest częściowo w Użańskim Parku Narodowym, będącym częścią Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. W skład którego wchodzi także Bieszczadzki Park Narodowy po polskiej stronie i Słowacki Park Narodowy Połoniny po stronie słowackiej. Użański Park Narodowy ma potężny rekreacyjno-turystyczny potencjał, który wykorzystywany jest w ciągu całego roku. Znajduje się tam wiele ciekawych przyrodniczych obiektów. Ostatnio rozwija się ekoagroturystyka, odnowiono 17 dawnych turystycznych szlaków, stworzono wiele ścieżek przyrodniczych. Wizyta rozpoczęła się spotkaniem w szkole w Bereznym Małym z dyrektorką szkoły i przedstawicielami organizacji pozarządowych na tamtym terenie. Delegacja odwiedziła także: pensjonat i klub Vission, pięknie położony w Użańskim Parku Narodowym w miejscowości Kostrino i ekologiczną miejscowość Wyszka, w której zwiedziła ośrodek wypoczynkowy. Tam też spotkała się ze starostą rejonu Berezne Wielkie Jarosławem Shukalem. Jest dobra wola po obu stronach do podjęcia współpracy w zakresie realizacji projektów jak również poza nimi.

Krystyna Boczar-Różewicz

Radio Rzeszów w Wietrznie

W piątkowe przedpołudnie 14 października 2016 roku w Domu Ludowym w Wietrznie odbył się ciekawy i nietypowy zjazd organizacji pozarządowych z redaktorką Bernadetą Szczyptą z Polskiego Radia Rzeszów. W spotkaniu udział wzięły stowarzyszenia z trzech powiatów: krośnieńskiego, sanockiego i jasielskiego. Uczestnicy mogli wymienić się wspólnymi doświadczeniami oraz planami na przyszłość. Najważniejszym celem tego spotkania było udzielanie wywiadów przez członków organizacji. Każdy z nich przedstawił dotychczasowe osiągnięcia stowarzyszenia, jak również wskazał plan działania na kolejne lata. Bardzo dużym atutem była różnorodność organizacji, począwszy od Kół Gospodyń Wiejskich po towarzystwa działające na rzecz rozwoju lokalnego. Niewykluczone, że coraz częstsza inicjatywa podejmowania takich spotkań przedłoży się na integrację stowarzyszeń, a owocem tego będą wspólnie składane projekty dotyczące pozyskania funduszy na ich wewnętrzny rozwój. W imieniu organizacji pozarządowych zapraszam do wysłuchiwania audycji w każdy wtorek o godzinie 17.05 na antenie Polskiego Radia Rzeszów.

Wioletta Jakiela
Fot. na str. 27

Nowe plany zagospodarowania przestrzennego

W celu ustalenia przeznaczenia terenów, oraz określenia zasad zabudowy i zagospodarowania terenu sporządza się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwane „planami miejscowymi”. Stanowią one podstawę planowania przestrzennego w gminie Dukla. 13 września 2016 r. Rada Miejska w Dukli uchwaliła plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Chyrowa, Głojsce, Iwla oraz Teodorówka, Nadole, które z dniem 21 października br. weszły w życie.

Agata Pietruś

Lubię medycynę zdecydowaną, z dawką adrenaliny

z Bogdanem Kaczorem zastępcą dyrektora ds. organizacyjno-informatycznych rozmawia Krystyna Boczar- Różewicz

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VIVA w Dukli jako spółka istnieje od ponad 12 lat. Dukielski budynek spółki został wybudowany przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 w ramach realizacji projektu: „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez znaczny wzrost jakości usług w wyniku implementacji innowacyjnego sprzętu medycznego”. Wartość całkowita projektu wyniosła 2 694 667,25 zł, dofinansowanie z RPO 1 218 956,82 zł, dofinansowanie z budżetu państwa: 215 110,03 zł. Projekt dotyczył budowy przychodni w Dukli, jej wyposażenia, a także doposażenia pozostałych placówek. NZOZ VIVA dzierżawi także pomieszczenia gminne w Iwli, Równem i Jaśliskach.

Spółką kieruje Zarząd, w skład którego wchodzi: Marian Sajdak, Bogdan Kaczor, Mariola Stapińska. W 2012 roku NZOZ VIVA został wyróżniony w plebiscywie *Eska-lap 2012* kategorii „PLACÓWKA MEDYCZNA 2012 WOJ. PODKARPACKIEGO”. W 2013 i 2014 roku firma została laureatem godła promocyjnego „Przychodnia 2013” i „Przychodnia 2014” Certyfikat nadawany przez Kapitułę Centralnego Biura Certyfikacji Krajowej jest potwierdzeniem wiarygodności i rzetelności firmy oraz wysokiej jakości świadczonych usług.

Krystyna Boczar-Różewicz: Dukielska Przychodnia Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej VIVA pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 18.00, zaś - od kilku lat - także w godz. od 18.00 do 8.00 w dni powszednie oraz przez całą dobę w dni wolne od pracy. Czy wykonywane przez Wasz Zakład usługi są kontraktowane w Narodowym Funduszu Zdrowia?

Bogdan Kaczor: Owszem, usługi nasze wykonywane są bezpłatnie w ramach umów z NFZ-em. Jednakże tu należy się pewne rozgraniczenie: usługi świadczone w dni powszednie w godz. 8 – 18 są kontraktowane z NFZ-em przez NZOZ VIVA (podstawowa opieka zdrowotna, ambulatoryjna opieka specjalistyczna, stomatologia i rehabilitacja), natomiast usługi wykonywane w godzinach nocnych oraz w dni wolne od pracy są kontraktowane z NFZ-em przez Podkarpacki Szpital Wojewódzki w Krośnie (pomoc medyczna nocna i świąteczna) - tu NZOZ VIVA jest jedynie podwykonawcą dla Szpitala w Krośnie.

Nocna i świąteczna opieka medyczna to też podstawowa opieka zdrowotna tylko w mocno zawężonym zakresie. Chciałbym podkreślić, że chodzi tu o przyjęcia lekarskie chorych wyłącznie z nagłymi zacho-

rowaniami (silne bóle, wysoka gorączka, zaostrzenie duszności, niewydolności krążenia itp.) które wystąpiły w ostatnich godzinach, kiedy chory nie może czekać do dziennych godzin pracy swoich lekarzy. Kontrakt ten dotyczy opieki stacjonarnej i wyjazdowej. Dlatego też byliśmy zobowiązani do zakupu karetki pogotowia, która jest wymagana do świadczenia tych usług.

KBR: Z jakiego obszaru pacjenci mogą korzystać z opieki nocnej i świątecznej?

Bogdan Kaczor: Powiat krośnieński został podzielony umownie na dwie części. Z opieki medycznej nocnej i świątecznej w Dukli powinni korzystać pacjenci z gmin: Dukla, Jaśliska, Chorkówka, Rymanów, Iwonicz-Zdrój i Miejsce Piastowe. Przyjmujemy także pacjentów spoza tych gmin, w tym sporo turystów.

KBR: Ilu lekarzy jest na takim dyżurze i jakich specjalności?

Bogdan Kaczor: Na dyżurach nocnych i świątecznych jest zawsze dwóch lekarzy, staramy się – o ile to możliwe, aby to był internista i pediatra. Jeden z lekarzy pracuje zwykle jako stacjonarny, drugi jako wyjazdowy. W czasie dyżuru pracuje także laboratorium analityczne – także w zawężo-

Bogdan Kaczor

nym zakresie. Wraz z nami na dyżurze jest także pielęgniarka ambulatoryjna oraz pielęgniarka wyjeżdżająca w teren. Aby nasze usługi były jak najbardziej kompleksowe zdecydowaliśmy także o wydłużeniu pracy apteki do godz. 22. w dni powszednie i do 20. w dni wolne od pracy.

KBR: Proszę powiedzieć jacy lekarze specjaliści pracują w dukielskiej przychodni w ramach kontraktu z NFZ oraz czy pracują u was poradnie specjalistyczne odpłatne?

Bogdan Kaczor: W ramach kontraktu z NFZ pracują: dermatolog, okulista, ginekolog, laryngolog, pulmonolog. Poradnie odpłatne to: kardiologiczna, neurologiczna, diabetologiczna, endokrynologiczna, nefrologiczna, psychiatryczna i okulistyczna. Prowadzimy także badania w ramach medycyny pracy oraz badania kandydatów na kierowców.

KBR: Jakie badania diagnostyczne można wykonać w Waszej placówce w ramach kontraktu z NFZ? Czy wykonujecie je także odpłatnie?

Bogdan Kaczor: W ramach kontraktu z NFZ wykonujemy wszystkie badania laboratoryjne będące w kompetencji lekarza rodzinnego, a także znaczna część badań zleczanych przez specjalistów. Nie wszystkie badania wykonywane są w naszym laboratorium, część jest wykonywana przez renomowane laboratorium MEDYK w Rzeszowie. W przychodni wykonujemy także szeroki zakres badań USG, EKG oraz spirometrię. ▶

Uznanie dla nauczycieli

Dzień Edukacji Narodowej – to święto wszystkich nauczycieli, pedagogów oraz pracowników oświaty. Święto zostało ustanowione 27 kwietnia 1972 r. określone ustawą – Karta praw i obowiązków nauczyciela jako Dzień Nauczyciela, a pod obecną funkcjonuje od 1982 r., na mocy ustawy Karta Nauczyciela obchodzone jako Dzień Edukacji. Upamiętnia rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej, która została utworzona z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i zrealizowana przez Sejm Rozbiorowy w dniu 14 października 1773 r. Potocznie, dzień ten nadal zwany jest Dniem Nauczyciela.

Święto nauczycieli to okazja, aby docenić ich pracę i trud. Nauczyciel to zawód wymagający poświęcenia ogromu czasu, cierpliwości i swojego zdrowia. Nauczyciel podejmuje wielki wysiłek aby przekazać

młodym ludziom wiedzę, która pozwoli im w bliższej lub dalszej przyszłości na start w dorosłe, zawodowe życie. Tradycyjnie w dzień 14 października w ramach podziękowania nauczycielom za ich trud włożony w edukację i wychowanie uczniowie składają im podziękowania i życzenia. 13 października 2016 r. w Urzędzie Miejskim w Dukli odbyło się spotkanie z dyrektorami szkół. W spotkaniu uczestniczyli także nagrodzeni w tym roku nauczyciele z wszystkich placówek dydaktycznych gminy Dukla.

Burmistrz Dukli Andrzej Bytnar wręczył nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej nauczycielom oraz dyrektorom szkół prowadzonych przez Gminę Dukla. Podziękował nauczycielom za trud i zaangażowanie w codzienną pracę, składając najserdeczniejsze życzenia.

Nagrody w uznaniu za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i organizacyjnej, otrzymały następujące osoby:

Agata Sereda – nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej w Iwli

Anna Sygnarska – nauczycielka języka polskiego, bibliotekarz w Zespole Szkół Publicznych w Jasionce

Katarzyna Szuba - nauczycielka języka polskiego, bibliotekarz w Zespole Szkół Publicznych w Równem

Beata Węgrzyn - nauczycielka historii, wychowania fizycznego w Zespole Szkół Publicznych w Łękach Dukielskich

Katarzyna Reczkowska – Buryła – Dyrektor Zespołu Szkół Publicznych w Równem

Danuta Ciuła – Dyrektor Zespołu Szkół Publicznych w Jasionce

Jerzy Pęczak - Dyrektor Zespołu Szkół Nr 1 w Dukli

Jerzy Gunia – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Iwli

Dołączając się do tych podziękowań, życzę dużo wytrwałości, sukcesów zawodowych jak również uśmiechu każdego dnia. Dziękuję za trud podejmowanej na co dzień pięknej pracy w roli Nauczyciela. Życzę, aby aktywna i twórcza postawa znajdowała uznanie w oczach uczniów i ich rodziców oraz była źródłem osobistej satysfakcji.

Danuta Szczurek

Dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych

▶ *Duży zakres badań laboratoryjnych wykonujemy także odpłatnie. Przygotowaliśmy też pakiety badań np. dla przedszkolaka, nastolatka, 40-latka i seniora, które w zestawie są tańsze, aniżeli wykonywane oddzielnie. Odpłatnie wykonywane są także badania USG, spirometria oraz badanie gęstości kości i pola widzenia.*

KBR: Proszę powiedzieć jakie inwestycje były prowadzone w NZOZ VIVA?

Bogdan Kaczor: Pierwszą inwestycją był generalny remont ośrodka zdrowia w Jaśliskach (jeszcze w ramach gminy Dukla). Wiele gabinetów zmieniło swoje miejsce i zostało wyposażone w nowoczesny sprzęt. Musieliśmy spełniać wymogi programu dostosowawczego nałożonego rozporządzeniem ministra zdrowia „W sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej”. Drugą znaczącą inwestycją było otwarcie gabinetu stomatologicznego w Iwli. Na prośbę mieszkańców Iwli staraliśmy się o kontrakt z NFZ na gabinet stomatologiczny. Wyre-

montowaliśmy pomieszczenia, zakupiliśmy unit stomatologiczny, który w 2009 roku został wymieniony na unit wysokiej klasy, zakupiony przy wsparciu EFRR w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. W 2007 roku przejęliśmy gabinet rehabilitacji w Równem, w którym również przeprowadziliśmy remonty, w celu dostosowania go do wymogów wspomnianego rozporządzenia ministra zdrowia.

Naszą największą inwestycją była oczywiście budowa od podstaw Przychodni Lekarskiej z Apteką w Dukli, realizowana w latach 2009-2010 oraz jej wyposażenie w nowoczesny i innowacyjny sprzęt medyczny. Po niej przyszły generalne remonty pomieszczeń ośrodków zdrowia w Równem oraz w Iwli, Szczególnie ten ostatni był spektakularny, ponieważ wiązał się z bardzo dużymi zmianami w układzie pomieszczeń ośrodka.

W roku 2015 zakupiliśmy nowy unit stomatologiczny do gabinetu w Zespole Szkół nr 1, który także obsługujemy. Ostatnią naszą inwestycją był zakup w ubiegłym roku ze-

stawu do wodnego masażu wirowego kończyn dolnych i górnych, do gabinetu rehabilitacji w Równem.

Wszystkie nasze jednostki zostały już dostosowane do wymienionego rozporządzenia. Chciałbym w tym miejscu serdecznie podziękować burmistrzom, panu Markowi Górkowi i obecnemu burmistrzowi panu Andrzejowi Bytnarowi za przychylność i pomoc w remontach budynków, które spółka dzierżawi od gminy tj. w Równem, Iwli i wcześniej w Jaśliskach.

KBR: Czy gabinet stomatologiczny w Zespole Szkół nr 1 w Dukli przyjmuje tylko uczniów dukielskiej szkoły?

Bogdan Kaczor: Nie, gabinet stomatologiczny w dukielskiej szkole służy wszystkim dzieciom z gmin Dukla i Jaśliska. Gabinet pracuje także podczas wakacji i ferii zimowych. Wystarczy osobiście telefonicznie ustalić termin wizyty (tel. 725-504-505). Korzystamy z wysokiej jakości materiałów stomatologicznych, a unit stomatologiczny jest przyjaznym sprzętem dla dzieci.

ciąg dalszy na str. 8 ▶

Niepełnosprawni – aktywni kulturalnie

Celem projektu pt. „Niepełnosprawni - aktywni kulturalnie”, realizowanego przez Stowarzyszenie Miłośników Cergowej w 2016 roku, jest zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w kulturze zarówno jako twórców jak i odbiorców kultury. Projekt był dofinansowany przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Niepełnosprawność nie musi być i nie jest przeszkodą w podejmowaniu artystycznych działań. Uczestnictwo w tworzeniu kultury przyczynia się do podwyższenia swojej samooceny, a także do nawiązywania nowych kontaktów. Bardzo ważnym celem projektu jest uwrażliwienie ludzi „sprawnych” na potrzeby niepełnosprawnych. W realizacji projektu zaplanowano szereg działań: warsztaty plastyczne, lekcje muzealne wraz ze zwiedzaniem Skansenu Karpacza Troja w Trzciny koło Jasła i Skansenu Budownictwa Ludowego w Sanoku, konkurs plastyczny pt. „Ja, Moja Rodzina, Moje Miasto - edycja II”, konkurs sceniczny „Mam talent”, konkurs gry w piłkarzyki, przygotowanie przez uczestników projektu wystawy prac w gminach: Dukla, Nowy Żmigród i Brzozów.

20 – 21 września 2016 r. w ŚDS w Cergowej odbyły się warsztaty plastyczne – fotograficzne, które prowa-

dziła pani Wiesława Marchewka. W warsztatach wzięło udział 22 uczestników. Uczestnicy przygotowywali prace na konkurs pt. „Ja, mój dom, moja rodzina, moje miasto”. Dodatkowo odbył się również plener fotograficzny, w którym wzięli udział Roman Krok i Wiesław Książkiewicz. W dniach 22-23 września uczestnicy ŚDS wraz z opiekunami zostali zaproszeni do Domu Ludowego w Cergowej wraz z uczestnikami z ŚDS z Nowego Żmigrodu i ŚDS z Brzozowa. Spotkania były kolejnym etapem realizacji projektu. Prace wykonane podczas warsztatów plastycznych wzięły udział w konkursie pt. „Ja, moja rodzina, moje miasto”. Komisja oceniająca przyznała następujące miejsca i nagrody dla uczestników ŚDS z Cergowej:

- I miejsce – Roman Krok
- II miejsce – Magdalena Dłużniewska
- III miejsce – Wiesław Książkiewicz

Barbara Marchewka prowadząca konkurs „Mam talent” z Gabrielem Harmaszem

W konkursie scenicznym „Mam talent” wzięli udział: Teresa Szczurek, Ania Witek, Marzena Głód, Halina Goresz, Monika Jakiela, Leszek Kowal, Krystyna Jakiela, Józefina Chłap wszyscy z ŚDS w Cergowej, Gabriel Gajewski, Sabina Zychowska z ŚDS w Nowym Żmigrodzie, Trio w składzie: Magdalena Smoleń, Krzysztof Kędra i Magdalena Leń z ŚDS w Brzozowie i Gabriel Harmasz z Dukli. Nagrody otrzymali:

- I miejsce – Tomasz Kamiński
- II miejsce- Lesław Kowal
- III miejsce – Anna Witek

Lubię medycynę zdecydowaną, z dawką adrenaliny

► dokończenie ze str. 7

KBR: Ilu zadeklarowanych pacjentów ma NZOZ VIVA?

Bogdan Kaczor: Aktualnie do lekarzy rodzinnych zadeklarowanych jest około 8 800 pacjentów. Dodatkowo, z pomocy pielęgniarek i położnych środowiskowych, poradni specjalistycznych, stomatologii i rehabilitacji korzysta duża liczba pacjentów niezadeklarowanych do naszych lekarzy POZ.

KBR: Czy poradnie specjalistyczne mają duże obciążenie?

Bogdan Kaczor: Największe kolejki mamy do poradni NFZ-owych: okulistycznej, laryngologicznej i ginekologicznej. Nie wiele pacjentów zapewne wie, że od kilku miesięcy działa u nas poradnia diabetologiczna, prowadzona przez lekarkę ze specjalnością diabetologa, na co dzień pracującą w krośnieńskim szpitalu. Ze względu na wielomiesięczne oczekiwanie na wizyty w krośnieńskiej poradni diabetologicznej, naprawdę watro zastanowić się nad wizytą

w prywatnym gabinecie, z bardzo sympatyczną i fachową obsługą za naprawdę niewygórowaną cenę.

KBR: Czy łatwo można sprawdzać ubezpieczenie pacjenta?

Bogdan Kaczor: Tak, możemy to sprawdzić po peselu pacjenta. Wystarczy mieć przy sobie dowód tożsamości. System e-WUŚ jest jednak niedoskonały. Jeśli np. pacjent przebywa na zwolnieniu lekarskim to od 2-iego miesiąca system wykazuje go jako osobę nieubezpieczoną. Przepływ informacji pomiędzy ZUS-em a NFZ-em nie do końca funkcjonuje właściwie.

KBR: Proszę powiedzieć ile kosztuje utrzymanie przychodni w Dukli wraz z wszystkimi placówkami. Chodzi mi o koszty utrzymania budynków, wyposażenia, koszty działalności oraz koszty osobowe?

Bogdan Kaczor: Około 535 tys. zł miesięcznie kosztuje nas utrzymanie budynków VIVY w Dukli wraz z wszystkimi placówkami, apteką i kosztami osobowymi.

KBR: Jaka jest kondycja finansowa spółki?

Bogdan Kaczor: Można powiedzieć że bardzo dobra, nie mamy żadnych zaległości w odniesieniu do pracowników i kontrahentów, w płatnościach świadczeń.

KBR: Jak pan godzi pracę lekarza z zarządzaniem firmą?

Bogdan Kaczor: Nigdy się nad tym specjalnie nie zastanawiałem. Udaje się to dzięki zaangażowaniu całego Zarządu spółki oraz wydatnej pomocy naszej głównej księgowej.

KBR: Jak pan doktor odpoczywa?

Bogdan Kaczor: Mam mało czasu na odpoczynek. Przyjmuję swoich pacjentów w Ośrodku Zdrowia w Równem, pracuję w Zarządzie Spółki. Od 16 lat pracuję także w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Sanoku (będącym spadkobiercą tradycji przedwojennego i powojennego lotnictwa sanitarnego w Polsce). Pracuję tam, bo lubię medycynę „zdecydowaną”, gdzie często minuty decydują o ludzkim ży-

50 lat od matury 1966-2016

25 czerwca 2016 r zapisał się w naszych sercach jako jeden z ważniejszych dni w życiu. Po 50 latach od zdania matury spotkaliśmy się z koleżankami i kolegami, z naszą wychowawczynią p. Izabelą Stanosz i nauczycielką matematyki p. Haliną Adameczuk. Serdecznym powitaniem nie było końca. Zapanowała ogólna radość i wzruszenie. Czuliśmy się tak, jakbyśmy się nigdy nie rozstawali. Byliśmy ze sobą bardzo zżyci i nigdy nie było u nas wyróżniania się ze względu na postępy w nauce, czy status materialny rodziny lub zatrudnienie rodziców. Mogliśmy zawsze na siebie liczyć i wzajemnie sobie pomagaliśmy w trudnych uczniowskich sytuacjach. Więż i zaufanie cechowały nas przez wszystkie wspólnie spędzone lata. Na zakończenie roku szkolnego 1965/66 dyrek-

► W konkursie gry w piłkarzyki nagrody otrzymali:

- I miejsce – Dariusz Mańka
- II miejsce – Adam Mastej
- III miejsce- Grzegorz Zygmun
- wyróżnienie – Zenon Zajac

Nagrody dla zwycięzców wręczał Andrzej Bytnar burmistrz Dukli wraz z Danutą Kosibą oraz z sołtysiem wsi Cergowa Adamem Faustusem, prezesem Stowarzyszenia.

Krystyna Boczar-Różewicz

► ciu, taką medycynę z adrenaliną. A wypoczynek - staram się dwa razy w roku wykonywać choćby tygodniowe urlopy, jeśli się uda. W wolnym czasie lubię pooglądać „lekkie” film fabularny, posłuchać muzyki lub audiobooków. W wolne weekendy staram się izolować od pracy zawodowej; nie zawsze to jednak się udaje. Odpoczywam też przy komputerze; wiem, że to dziwnie brzmi, ale tak jest. Czasem jednak to nie odpoczynek, ale ciężka i żmudna praca, bo od początku działalności samodzielnie prowadzę obsługę informatyczną naszej firmy.

KBR: Co życzyłby Pan pacjentom?

Bogdan Kaczor: Dużo zdrowia, dużo radości, umiejętności dostrzegania w otaczającej nas rzeczywistości i ludziach przede wszystkim dobrych rzeczy. A także... dużo wyrozumiałości dla nas, pracowników

tor mgr Jan Stojak stwierdził, że odeszła najlepsza klasa, jaką do tej pory gościły mury szkoły. Była to prawda, bo wszyscy zdaliśmy maturę i kontynuowaliśmy naukę tam, gdzie chcieliśmy. Obecnie jesteśmy rozproszeni po świecie. Na spotkanie przybyło 23 absolwentów, 5 mieszka zagranicą, 7 było nieobecnych z powodów osobistych, 3 już nie żyje. Na program spotkania złożyły się: msza św. w Sanktuarium św. Jana z Dukli przy Jego relikwiach, złożenie kwiatów na grobach zmarłych nauczycieli i absolwentów na cmentarzu w Dukli i w Jasionce, spotkanie w Zespole Szkół nr 2 w Dukli, kolacja w restauracji ZIKO w Dukli.

Z okazji jubileuszu wydaliśmy książkę, w której wspominamy szkołę, nauczycieli i nasze minione trudy oraz informujemy o dalszych losach po zdaniu matury. Byliśmy klasą wyjątkową i taka jest nasza książka. Rozstawaliśmy się z żalem i na kolejne spotkanie umówiliśmy się za rok. Serdecznie dziękujemy naszemu koledze Zdzisławowi Zaniewiczowi, który dołożył wiele starań, aby przygotować tę bardzo udaną uroczystość.

W imieniu uczestników spotkania

Alina Szczurek

Europa w rodzinie

W Muzeum Historycznym - Pałac w Dukli od 8 listopada do 31 grudnia 2016 roku będzie udostępniona wystawa zatytułowana „Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX wieku”. Tytuł nawiązuje do książki Marii Czapskiej „Europa w rodzinie”, podkreślając rozległe europejskie powiązania polskiego ziemiaństwa, ale w zamyśle autorów, sama nazwa „Europa” jest tu też metaforą świata i emigracji.

Ekspozycja posiada formę multimedialnego pokazu, została przygotowana przez Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu i Warszawie oraz Polskie Towarzystwo Ziemiańskie.

Wystawa składa się z trzech części: pierwsza (prolog) wprowadza widza w problematykę polskiego ziemiaństwa i zapoznaje z aktualnym stanem badań naukowych na temat tej grupy społecznej (m.in. prezentowana jest mapa rezydencji ziemiańskich w II RP); w części drugiej można prześledzić dzieje ziemiańskich rodzin na przykładach kilkunastu rodów, ich społeczną, polityczną i gospodarczą rolę w okresie międzywojennym, a także ich schyłek, który rozpoczął się wraz z wybuchem II wojny, kiedy w większości zostali pozbawieni majątków, często wysiedleni przez Niemców, a później Sowieców; część trzecia to Dekret o reformie rolnej z 6 IX 1944 roku i jego konsekwencje.

Wystawa „Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX wieku” była prezentowana już m.in. na Zamku Królewskim w Warszawie i w gmachu Senatu RP oraz w Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy i w Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu.

Aleksandra Żółkoś

ochrony zdrowia. Czasami musimy odmówić pacjentowi wypisania jakiegoś skierowania, zaświadczenia czy leku refundowanego. Nie dlatego, że nam się nie chce, tylko dlatego, że tak stanowią aktualne przepisy. Może czasem głupie, ale obowiązujące. A instytucje które nas kontrolują nie punktują nas za „ludzkie” zachowanie, tylko za przestrzeganie tych przepisów. My też nie lubimy mówić pacjentowi, że mu się coś nie należy.

KBR: A jak przebiega realizacja programu 75+?

Bogdan Kaczor: W ramach programu 75+ pojawiły się leki darmowe dla pacjentów powyżej 75 roku życia. Receptę na te leki mogą wypisywać tylko lekarze rodzinni na podstawie zaświadczeń wystawianych przez lekarzy specjalistów. Takie zaświad-

czenie ważne jest 12 miesięcy. Jako lekarz bałem się, że będzie duża presja pacjentów na wypisywanie leków w 100% refundowanych. Jednak po przeszło miesiącu funkcjonowania programu stwierdzam, że pacjenci są w tym względzie bardzo wyrozumiali. Nie ma zbyt dużo leków refundowanych w 100% - niespełna 100 substancji leczniczych. Pacjenci w tym wieku mają najczęściej wśród swoich leków jeden, dwa leki darmowe. Ale też niektórzy nie mają żadnego.

KBR: Dziękuję bardzo za rozmowę i życzeń zdrowia i cierpliwości dla pacjentów, a także spełniania wszystkich swoich planów w życiu prywatnym i zawodowym.

Bogdan Kaczor: Dziękuję za rozmowę.

Harcerz postępuje po rycersku

Kiedy w Dukli jeszcze nie iskrzyło, w Równem już kilka lat płonęło ognisko.

Watra to duże ognisko, którego rozpalenie ma na celu przywołanie pamięci o ludziach, którzy odeszli, wspomnianie dawnych czasów, obudzenie poczucia wspólnoty, przywołanie tradycji, a czasami po prostu wywołanie specyficznego nastroju. Śpiew, gawęda, a gdy trzeba to milczenie i pokora cechuje **14 Drużynę Harcerską „Watra”**, która od 5 lat działa w Zespole Szkół Publicznych w Równem. Funkcję drużynowej pełni w niej przewodniczka Katarzyna Kołodziej, która jest również Namiestniczką Harcerską Hufca Krosno. Obecnie drużyna liczy 28 harcerzy i harce-

rek w wieku 10 – 14 lat. Członkowie systematycznie spotykają się na zbiórkach drużyny prowadzonych przez drużynową Kasję. Zgodnie z metodyką harcerską, sami też organizują dla siebie zbiórki w zastępach, ucząc się w ten sposób odpowiedzialności, systematyczności i szacunku do drugiego człowieka. Aktywna działalność drużyny przyczyniła się do rozwoju umiejętności harcerskich wśród uczniów naszej szkoły.

Oprócz zbiórek harcerze angażują się w życie szkoły i społeczności lokalnej, uczestniczą w uroczystościach szkolnych, kościelnych i akcjach środowiskowych. Biorą czynny udział w wydarzeniach na terenie Gminy Dukla i Hufca Kro-

sno. Udział w takich przedsięwzięciach uczy młodych ludzi patriotyzmu, szacunku do kultury narodowej i wartości. Harcerze mogą je rozwijać i doskonalić angażując się w obchody **Świąt Patronów Szkoły w Równem**, podczas których aktywnie biorą udział we Mszy Świętej, zapalają znicze na grobie patronów szkoły – Michała i Marii Krukierków, oddają cześć i honor przy pomniku poległych żołnierzy Armii Krajowej na cmentarzu. Grudzień zwykle upływa pod znakiem **Betlejemskiego Światła Pokoju**, które reprezentacja naszych harcerzy przekazuje mieszkańcom wioski. Aby zostać strażnikiem światła i zdobyć tym samym jedną z

Iskra organizatorem startu

1 października br. w Dukli uroczystość została zainaugurowana kolejnym rokiem harcerskiej działalności. W tym roku dukielska 6 Drużyna Harcerska ISKRA była organizatorem startu. Na jej zaproszenie odpowiedziało ponad 200 harcerzy reprezentujących swoje drużyny zrzeszone w krośnieńskim hufcu.

Uroczystość inauguracyjną rozpoczęła się Mszą św. w kościele pw. św. Marii Magdaleny, którą odprawił proboszcz parafii wraz z kapłanem hufca. Po zakończeniu Mszy św. w asyście pocztów sztandarowych odbył się przemarsz na dukielski rynek, gdzie z udziałem władz samorządowych i oświatowych gminy przeprowadzony został apel inauguracyjny. W blasku słońca i przy błękitnym niebie szyki harcerzy prezentowały się okazale. Były odznaczenia, wyróżnienia i podziękowania oraz wskazówki do pracy na bieżący rok. Po apelu nastąpiła mniej oficjalna część, czyli gra terenowa w formie questingu pt. „Tajemnice dukielskie - poznając nieznaną”. Questing ten został kilka miesięcy wcześniej opracowany przez naszą drużynę pod czujnym okiem Pani Marty Tabaczyńskiej z Rzeszowa, a dzięki Dukielskim Stowarzyszeniu Wspólnie Ponad Podziałami oraz dzięki dofinansowaniu z budżetu gminy został on wydrukowany w formie papierowej. Questing to specyficzna forma gry polegająca na przejściu

nieoznakowanym szlakiem turystycznym. Za pomocą rymów, zagadek logicznych, historycznych i terenowych harcerskie patrole przechodziły po wyjątkowych, często zapomnianych miejscach w historycznej Dukli. Serdecznie podziękowania za pomoc w organizacji tego wydarzenia 6 DH wraz z drużynową składa: ks. Stanisławowi Siuzdak proboszczowi parafii pw. Marii Magdaleny, burmistrzowi Dukli Andrzejowi Bytnarowi, Ośrodkowi Kultury w Dukli, dyrektorowi ZS 2 Janowi Drajewiczowi oraz dyrektorowi ZS1 Jerzemu Pęcakowi, Kołu Przyjaciół Harcerstwa (zwłaszcza p. Grzegorzowi Zimny, p. Joannie Korbeckiej, p. Magdalenie Wołkowicz oraz p. Piotrowi Jakiela) działającemu przy drużynie, piekarni Przełęcz Dukla oraz firmie Baxter z Krosna.

**Z harcerskim pozdrowieniem,
p.wd. Justyna Zimny-Frużyńska
Drużynowa 6 DH ISKRA**

sprawności należy zrealizować cztery zadania z karty próby.

14 DH „Watra” współpracuje ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej Sztetl Dukla, w ramach którego uczestniczyła w wieczorze patriotycznym pod nazwą **„Wspólne Śpiewanie Pieśni Patriotycznych”** upamiętniającym Narodowe Święto Niepodległości oraz w obchodach **Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu** w Dukli, podczas których harcerki pełniły wartę przy pomniku na cmentarzu żydowskim. **30 września 2016r.** - harcerze z ZSP w Równem realizując ogólnopolski projekt „Solidarna Szkoła” - pod opieką Pani Barbary Klechy, wzięli udział wraz z członkami stowarzyszenia i jego prezesem Panem Jackiem Koszczanem w uroczystości uczczenia Ofiar Holokaustu w **Centrum Historii Polskich Żydów w Dynowie**. Uroczystość odbyła się w rocznicę zamordowania 400 Żydów Dynowskich, które miało miejsce w 1939r., w drugim dniu Żydowskiego Nowego Roku (Rosz ha-Szana). Spotkanie rozpoczęło się od spotkania w holu ośrodka, gdzie Rabin Pinhas Pomp przedstawił krótką historię Dynowskich Żydów. W czasie obchodów tego święta głos zabrali zaproszeni goście, którzy opowiadali o wielokulturowości Dynowa w okresie międzywojennym oraz o pokojowym współistnieniu wielu narodów i różnych wyznań. Następnie wszyscy zgromadzeni goście udali się na wspólną modlitwę do Synagogi, gdzie zostało zapalonych 400 świec upamiętniających śmierć 400 ofiar. Największe jednak wrażenie wywołał rytuał Szofaru polegający na trąbieniu w róg barani. Głos szofaru ma pobudzić Żydów do rachunku sumienia, do podjęcia decyzji o ulepszeniu życia w nowym roku. Szofar obwieszcza, że w Rosz Ha-Szana dokonuje się sąd nad każdym człowiekiem.

**p.wd. Katarzyna Kołodziej
Drużynowa 14 DH „Watra”
Namiestniczka Harcerska
Hufca Krosno**

Jubileusze kół łowieckich

Jubileusz był okazją do wręczenia myśliwym odznaczeń

Myśliwi z Kola Łowieckiego „Rogacz” w drodze do kościoła na uroczystą mszę św. w okazji Jubileuszu 70. lecia

Zdjęcia: archiwum Kół Łowieckich

Członkowie Kł „Żbik” z zaproszonymi gośćmi

Poczet sztandarowy Kł „Żbik”, przemawia prezes Koła Jan Droż

Uczestnicy Jubileuszu 70. lecia Kł „Ponowa”

50 lat od matury

Maturzyści 1966 - czerwiec 2016

Poczet sztandarowy Kł „Ponowa”

Gimnazjaliści z Równego na Art Campie w Warszawie

Uczniowie Gimnazjum w Równem z nauczycielkami i Jackiem Popisem (trzeci z prawej)

Fot. [archiwum Gimnazjum w Równem]

Uczestnicy wyjazdu pod Pałacem Kultury

Harcerz postępuje po rycersku, działania drużyny

14 DH z Równego z uczennicami z Jasionki

Fot. [archiwum 14 DH „Watra”]

Podczas Święta Patronów Szkoły

Betlejemskie Światło Pokoju Równe

Dukielski Uniwersytet Trzeciego Wieku zainaugurował rok akademicki

Jadwiga Morawska - prezes zarządu DUTW otworzyła nowy rok akademicki wraz z Małgorzatą Walaszczyk-Faryj

Fot. [archiwum OK w Dukli]

Występ artystyczny kapeli Duklanie

Gimnazjaliści z Równego na Art Campie w Warszawie

Uczniowie klas gimnazjalnych realizujący różnego rodzaju projekty edukacyjne pod kierunkiem pań Anety Cyran i Beaty Bek, w minionym roku szkolnym zostali zakwalifikowani do prestiżowego projektu „Rezydencje artystyczne w szkole. Sztuka w terenie” zorganizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie. 29 września 2016 roku odbył się finał naszego projektu.

Takie przedsięwzięcie, to oryginalny pomysł na wymianę twórczą pomiędzy artystami

a uczniami i lokalną społecznością. W ramach projektu mieliśmy okazję trzykrotnie gościć w naszej szkole Jacka Papis, reżysera i pedagoga teatralnego.

Artysta w ciągu kilkudniowego pobytu w naszej szkole próbował odsłonić tajemniki swojego warsztatu, wspierał uczniów w ich działaniach artystycznych, a jednocześnie nakręcił z młodzieżą film. Uczniowie stali się także przewodnikami dla naszego artysty po swojej miejscowości ukazując specyfikę i wyjątkowość

Równego i jego okolic. W efekcie powstał film dokumentalny, którego twórcami, a jednocześnie głównymi bohaterami, zostali uczniowie Gimnazjum w Równem.

Podsumowaniem działań w ramach projektu był natomiast udział uczniów i nauczycieli w największym wydarzeniu kulturalnym w Warszawie – Art Campie, który odbył się 15 października 2016 roku. Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji projektów i targów edukacji kulturalnej, podczas których uczniowie mieli okazję spotkać

przedstawicieli najważniejszych instytucji zajmujących się tą tematyką, a także poznać praktyków i działaczy kulturalnych z całej Polski. Kolejnym punktem spotkania była debata o edukacji kulturalnej, podczas której toczyła się dyskusja o tym, jakie są jej cele, jak, gdzie i kiedy ją realizować, a nawet... czy wciąż powinna nazywać się „kulturalna”? Głos wiodący w tej dyskusji miały zaproszone ekspertki – dr Marta Kosińska z Centrum Praktyk Edukacyjnych UAM, dr Joanna Kubicka ze Specjalizacji Animacja Kultury w IKP UW, Katarzyna Michalska z Klas Aktywności Twórczej z Bytomia i Edyta Ołdak z Akademii Dobrej Edukacji w Legionowie.

Po dyskusji otwierającej Art Camp nauczyciele zaproszeni zostali na warsztaty będące przeglądem interesujących trendów edukacji kulturalnej w różnych dziedzinach – począwszy od teatru, poprzez film, sztukę współczesną aż po, stosunkowo rzadko obecną w takich zestawieniach, muzykę. Dla młodzieży przygotowano natomiast dwa warsztaty poświęcone myśleniu wizualnemu – dla młodszych teatralny, dla starszych prowadzony przez architekta. W drugiej turze warsztatów młodzież uczestniczyła w wycieczce po miejskich zakamarkach zorganizowanej przez uczniów warszawskiej szkoły Lauder-Morasha w ramach programu CEO Śladami Filmowej Warszawy.

Art Camp zorganizowany został, aby ułatwić uczniom i nauczycielom wymianę pomysłów, dyskusję, sieciowanie oraz aby umożliwić rozmowę z praktykami. Było nam niezmiernie miło, że zostałyśmy na to spotkanie zaproszone i mogłyśmy w nim wziąć udział. Do domów wszyscy wróciliśmy z nową energią, z głowami pełnymi nowych pomysłów i inspiracjami, które wykorzystamy niebawem!

Koordynatorki projektu:
Aneta Cyran i Beata Bek
Fot. na str. 12

ciąg dalszy na str. 15 ►

Dukielski Uniwersytet Trzeciego Wieku zainaugurował rok akademicki

W piątek 6 października w sali widowiskowo-teatralnej Ośrodka Kultury w Dukli odbyła się inauguracja roku akademickiego Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Na uroczystość przybyli przyszli Studenci i zaproszeni goście: burmistrz Dukli – Andrzej Bytnar, Dyrektor Zespołu Szkół Nr 2 w Dukli – Jan Drajewicz, Wicedyrektor Zespołu Szkół Nr 2 w Dukli – Arkadiusz Twardzik, Dyrektor Muzeum Historycznego w Dukli – Waldemar Półchłopek, Radny Dukli – Zenon Leńczyk oraz Przewodnicząca Komisji Kultury, Oświaty, Zdrowia i Spraw Obywatelskich – Teresa Belcik.

O godzinie 16.00 dyrektor OK Małgorzata Walaszczyk-Faryj przywitała wszystkie przybyłe na uroczystość osoby i wyraziła ogromną radość, że po długich staraniach, okupionych ciężką pracą związaną z zalegalizowaniem DUTW i jego organizacją, inicjatywa Ośrodka Kultury może wejść w życie. Następnie kilka słów do kandydatów na Studentów skierowali: Jadwiga Morawska – Prezes Zarządu Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz burmistrz Dukli – Andrzej Bytnar, który życzył całej braci studenckiej dużo wytrwałości w zdobywaniu nowej wiedzy.

Jak na inaugurację roku akademickiego przystało, w sali widowiskowo-teatralnej w Du-

kli wybrzmiał radosny hymn wszystkich studentów – „Gaudeamus igitur”. Po nim nastąpiła część artystyczna uroczystości. Na scenie wystąpiła kapela ludowa „Duklanie” w składzie: Barbara Faustus – śpiew, Katarzyna Błaż – śpiew i skrzypce, Piotr Jakiela – akordeon i kontrabas i Artur Szajna – cymbały i instrumenty klawiszowe. Na zakończenie części oficjalnej została przedstawiona lista proponowanych przez DUTW zajęć oraz informacje dotyczące spraw organizacyjnych związanych z działalnością Uniwersytetu.

Inicjatywa powstania w Dukli Uniwersytetu Trzeciego Wieku zrodziła się w Ośrodku Kultury już w 2014 roku. Zauważono wtedy dużą potrzebę utworzenia organizacji, która doprowadziłaby do zaktywizowania seniorów z terenu Gminy Dukla w aspekcie intelektualnym, psychicznym, społecznym i fizycznym poprzez zagospodarowanie ich czasu wolnego. Pierwsze spotkania związane z utworzeniem stowarzyszenia mającego charakter Uniwersytetu Trzeciego Wieku zgromadziły wielu chętnych, co dało Ośrodkowi Kultury motywację do działania. W czasie trwania całej procedury zalegalizowania Stowarzyszenia DUTW, uruchomiono już pierwsze cykliczne zajęcia, zorganizowano wy-

IX POWIATOWY PRZEGLĄD PIOSENKI OBCOJĘZYCZNEJ DUKLA 2016

Termin: 10 listopada
Miejsce: Sala Widowiskowa Ośrodka Kultury w Dukli
ul. Kościuszki 4, 48-450 Dukla
Organizator: OŚRODEK KULTURY W DUKLI PATRONAT
HONOROWY: STAROSTWO POWIATOWE W KROŚNIE

REGULAMIN:

1. W konkursie może wziąć udział solista lub zespół z powiatu krośnieńskiego
2. Uczestników konkursu obowiązuje wykonanie jednej piosenki w języku obcym
3. Dopuszcza się konkursu wykonawców z własnym akompaniamentem, z towarzyszeniem zespołu muzycznego lub podkładem muzycznym na płycie CD (format audio)
4. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest wypełnienie karty zgłoszenia i przesłanie jej na adres organizatora lub elektronicznie: norbert@dukla.pl do dnia 4 listopada 2016r.
5. Prezentacje konkursowe będzie oceniać komisja powołana przez organizatora
6. Kryteria oceny:
 - a) dobór repertuaru
 - b) poprawność językowa
 - c) muzykalność i
 - d) ogólny wyraz artystyczne prezentacji
7. **Kategorie wiekowe:**
 - I) kl. I – III
 - II) kl. IV-VI
 - III) gimnazjum
 - IV) szkoły średnie
 - V) dorośli
8. Jeżeli do konkursu zgłosi się dużo zespołów lub duetów, organizator może dodatkowo wyodrębnić te kategorie konkursowe (bez względu na wiek)
9. Placówka delegująca może zgłosić maksymalnie dwóch uczestników do każdej kategorii
10. Komisja konkursowa przyzna miejsca oraz wyróżnienia
11. Komisja konkursowa może przyznać GRAD PRIX przeglądu
12. Laureaci Przeglądu otrzymają nagrody rzeczowe oraz dyplomy
14. Uczestnicy konkursu przyjeżdżają na koszt własny
15. Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany regulaminu

Przystępując do przeglądu, każdy uczestnik akceptuje regulamin, wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez OŚRO-

DEK KULTURY z siedzibą w DUKLI, UL. KOŚCIUSZKI 4 w celu promocji w galerii zdjęć i video na stronie internetowej www.ok.dukla.pl.

Karta zgłoszenia

IX Powiatowy Przegląd Piosenki Obcojęzycznej 2016r.

tytuł prezentacji
imię i nazwisko wykonawcy (nazwa zespołu)
kategoria wiekowa
autor
ilość uczestników
szkoła (pełna nazwa)
opiekun (tel.)
uwagi

Śpiewali patriotyczne pieśni

W piątek 21 października br. odbyły się **Eliminacje Gminne do X Powiatowego Konkursu Polskiej Pieśni Patriotycznej**. Jury w składzie: Katarzyna Błaż i Artur Szajna wytypowali laureatów, którzy **3 listopada** wystąpią w Gminnym Ośrodku Kultury w Rymanowie, reprezentując naszą Gminę.

W kategorii I (klasy IV-VI) nominacje do konkursu powiatowego otrzymali:

- Daria Rajchel – Bel Canto,
- Wiktoria Dębiec – Wietrzno,
- Dominika Kochan – Równe.

Z kategorii II (gimnazjum) laureatami zostali:

- Julia Kula – Jasionka,
- Bartłomiej Dębiec – Wietrzno,
- Weronika Wnęk – Równe,
- Elżbieta Wierdak – Wietrzno.

Katarzyna Błaż

Towarzystwo Sportowe Pro-Familia Wojaszówka,
Starostwo powiatowe W Krośnie, Gmina Jasło, Gmina Wojaszówka
ZAPRASZAJĄ MIŁOŚNIKÓW PIŁKI SIATKOWEJ Z GMINY DUKLA NA
XVII Międzynarodowy Rodzinny Turniej Niepodległości w Piłce Siatkowej

TURNIEJ PRO FAMILIA – CUP 2016

Turniej odbędzie się 27.11.2016 na terenie powiatu krośnieńskiego - USTROBNA
Gmina Wojaszówka i powiatu jasielskiego - NIEPLA, gmina Jasło

Sprawy organizacyjne, zasady uczestnictwa:

- turniej odbędzie się w dwóch kategoriach - zawodowa, w której dopuszczamy drużyny grające w II, III IV,V lidze nie dopuszczamy zawodników grających w ekstraklasie i I lidze.
- druga kategoria amatorska w której uczestnikami mogą być drużyny typowo amatorskie, nie dopuszczamy zawodników grających w ligach i posiadających licencję PZPS
- w turnieju może wystąpić maksymalnie 16 drużyn, w każdej zgłaszanej drużynie musi wystąpić minimum dwóch członków rodziny, brak elementu rodzinnego w składzie zgłaszającego zespołu eliminuje drużynę z turnieju.
- zespoły zostaną podzielone na cztery grupy. Grupa A, B - zawodowa, mecze w Ustrobnej grupa C, D - amatorska mecze w Niepli.
- mecze w grupach zostaną rozegrane systemem każdy z każdym do dwóch wygranych setów do 15.
- dwie najlepsze drużyny z poszczególnych grup awansują do dalszych gier, które zostaną rozegrane w obiektach sportowych w Ustrobnej i Niepli - szkoły podstawowe.

Nagrody:

I; II;III;IV - miejsca - piłki siatkowe Mikasa 300,310,370, Molten SKV5, grawerowane puchary szklane, dyplomy.
Drużyny uczestniczące w turnieju w kategorii amatorskiej i zawodowej które nie zakwalifikują się do półfinałów otrzymują nagrody pocieszenia: grawerowane puchary szklane, dyplomy. Nagrody otrzymują również w kategorii zawodowej i amatorskiej: najstarszy, najlepszy zawodnik turnieju - piłki siatkowe, nagrody ufundowane przez sponsorów.

Zgłoszenia przyjmujemy do 20.11.2016

- przyjazd drużyn zagranicznych - nocleg 26.11.2016 do godz 18.00
- dla wszystkich uczestników, zawodników zapewniamy ciepły posiłek - obiad godz.12.00 do14.00
- podczas trwania turnieju poczęstunek w formie stołu szwedzkiego swojskie jadalno, swojskie wyroby, wędliny, wyroby garmażeryjne, żurek, ciasta, owoce, kawa, herbata
- Patronat Honorowy:** Posłowie na Sejm R.P. - Joanna Frydrych, Bogdan Rzońca, Paweł Papke. MSiT w Warszawie - Dawid Lasek, Marszałek woj. podkarpackiego - Władysław Ortyl
- SPONSORZY:** PGNiG Sanok, ZPRE, Jedlicze, RBDiM Krosno, Inwentech Group, KPB Krosno, SPAR Polska, Inwest Profil - Bajdy, Krosno Glass, Nowy Styl Group, EBA Krosno, PRiD Krosno, Restauracja uSchabińskiej, EKOMAX, Połoniny Iwoniczanka - wszyscy zawodnicy otrzymają wodę niegazowaną 1.5l.

Nie czekaj zapisz się już dziś !!

Szczegółowe informacje o Turnieju: www.pro-familia.net - komunikat i regulamin kontakt pod numerem:13-43-850-95 kom. 511 496 054 „Pro Familia”

DUTW zainaugurował rok akademicki

► dokończenie ze str. 13

kład medyczny oraz „I Dukielski Rajd Starszaków”. Ostatecznie dnia 10.05.2016 roku zgodnie z informacją z Krajowego Rejestru Sądowego działalność Stowarzyszenia została zalegalizowana. Był to duży sukces zarówno dla pomysłodawców projektu, jak i dla całej Gminy, ponieważ niewiele miast tak małych jak Dukla posiada swój Uniwersytet.

W pierwszym roku oficjalnej działalności DUTW uruchomiono: zajęcia plastyczne i taneczne, Nordic Walking, informatykę, język angielski oraz gimnastykę. Planowana jest organizacja wykładów tematycznych, kolejnej edycji „Dukielskiego Rajdu Straszaków”, wyjazdów oraz spotkań okolicznościowych. W dalszym ciągu trwa nabór do chóru akademickiego i na zajęcia z jogi, które zostaną uruchomione po zebraniu się wystarczającej liczby chętnych. Można również dokonywać zapisu na uruchomione już zajęcia. Stowarzyszenie jest otwarte na propozycje założenia nowych kół zainteresowań.

Wszelkie potrzebne informacje można uzyskać w każdy czwartek w biurze DUTW na ul. Kościuszki 4 w godzinach 9.00-11.00 oraz na stronie www.ok.dukla.pl w zakładce Dukielski Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Katarzyna Błaż

FORUM DIALOGU

Uczniowie z Dukli poznają żydowską historię swojego miasta

We wtorek 11 października 2016 r. uczniowie z Zespołu Szkół nr 2 im. św. Jana z Dukli w Dukli rozpoczęli warsztaty w ramach „Szkoły Dialogu” – programu edukacyjnego fundacji Forum Dialogu. Warsztaty odbyły się dotychczas z ogromnym sukcesem w ponad 260 szkołach w około 175 miejscowościach całej Polski.

Szkoła Dialogu to program realizowany od 2008 roku, którego celem jest poszerzanie wiedzy uczniów na temat wielowiekowej obecności Żydów w Polsce oraz ich wkładu w rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy naszego kraju. Oparty jest on na przekonaniu, że wiedza, zrozumienie i dialog to klucz do przełamywania barier. Uczestniczące w projekcie szkoły otrzymują tytuł SZKOŁY DIALOGU.

Podczas czterech warsztatów uczniowie poznają szereg zagadnień związanych z kulturą i tradycją żydowską, a następnie pod opieką trenerów Forum przygotowują trasę spaceru upamiętniającego przedwojenną historię ludności żydowskiej z Dukli. Efekty tej pracy zaprezentują mieszkańcom miasta podczas wycieczki finałowej. Sprawozdanie z wycieczki weźmie udział w konkursie, którego zwycięzcy zostaną ogłoszeni na początku marca 2017 r. podczas uroczystej Gali Szkoły Dialogu w Warszawie.

Ciekawe informacje o dziedzictwie żydowskim w Dukli można odnaleźć na portalu Wirtualny Sztetl: <http://www.sztetl.org.pl/pl/city/dukla/> Więcej informacji o fundacji i programie Szkoła Dialogu: www.dialog.org.pl

Osoba kontaktowa:
Julia Machnowska, julia.machnowska@dialog.org.pl, 22 551 50 26
Ola Tomaszewska, ola.tomaszewska@dialog.org.pl, 22 551 50 25

FORUM DIALOGU
ul. Krakowskie Przedmieście 6, 00-325 Warszawa,
tel./fax: (+48 22) 827 22 07, www.dialog.org.pl

Poradnik zielarki ...

Róża dzika

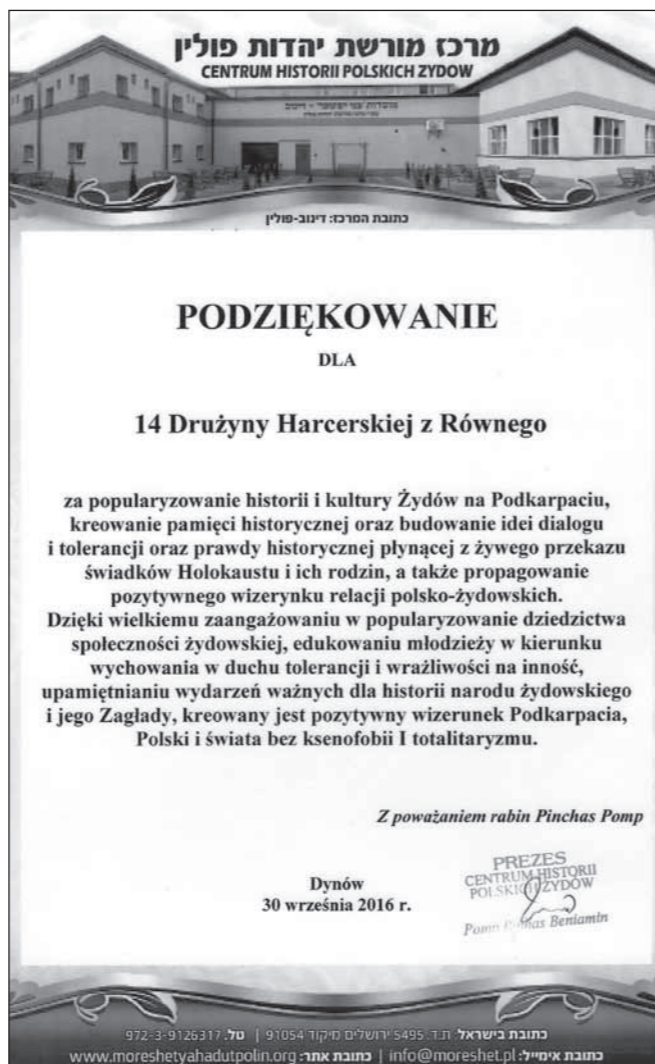
Rosa canina L.

To krzew koleczasty, który spotykamy często na łąkach na łąkach, miedzach, przydrożach, sadzimy również w parkach czy jako żywopłot. Kwiaty ma białe lub różowe o miłym zapachu. Owoce czerwone wysłane włoskami i wypełnione drobnymi pestkami dojrzewają we wrześniu i październiku. Zawierają dużą ilość witaminy C (zawartość tej witaminy jest o wiele razy większa niż w czarnej porzeczce czy cytrynie), wit. B1, B2, B6, PP, E, A. Największa zawartość wit. C jest w świeżych owocach. Na jesienne wzmacnianie organizmu musimy zaopatrzyć się w owoce suszone, które podgrzewamy na małym ogniu w garnuszku, zalane wodą - kilka razy dzien-

nie, filtrujemy i pijemy najlepiej z sokiem z malin. Owoce mają działanie odżywcze i wzmacniające, moczopędne, przeciwzapalne, immunostymulujące, odtruwające i wzmacniające naczynia krwionośne. Szczególnie wskazane w niedoborze witamin i zwiększone zapotrzebowanie na witaminy wysiłek psychiczny, fizyczny, nowotwory, choroby reumatyczne, zaburzenia trawienia, przeziębienia, gorączka. Wykorzystajmy cenne owoce dzikojróż, które na naszym terenie występują pospolicie w nalewkach, sokach czy naparach, które będą nas chronić w jesienne chłodne dni.

Joanna Wrzcionko

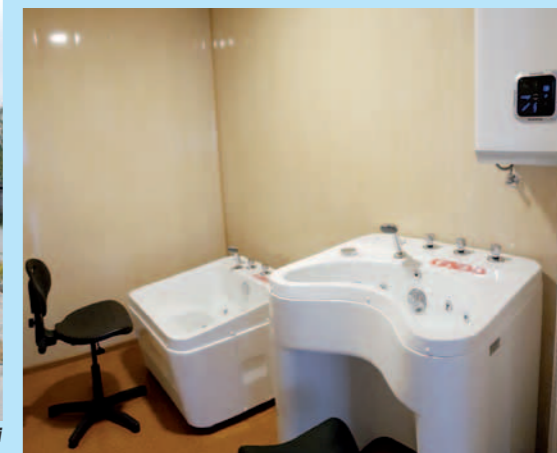

Fundacja Forum Dialogu jest organizacją pozarządową zajmującą się od siedemnastu lat działalnością na rzecz zblżenia pomiędzy Polakami a Żydami, przeciwdziałaniem przejawom antysemityzmu i ksenofobii, a także edukacją na rzecz tolerancji.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VIVA”

Budynek główny w Dukli

Zestaw do wodnego masażu wirowego kończyn górnych i dolnych - gabinet rehabilitacji w Równem

Gabinet stomatologiczny w ZS nr 1 w Dukli

Karetką pogotowia NZOZ VIVA Dukla

Fot. Bogdan Kaczor

Rejestracja w Równem

Rejestracja w Iwli

Gabinet zabiegowy w Ośrodku Zdrowia w Równem

Gabinet lekarski w Równem

Nie było łatwo - zmagania zawodników na trasie w Szczawnicy i Wierchomli

XVII Bieg na Górę Cergową

Zwycięzca biegu Andrzej Długosz

Turniej mini siatkówki dziewcząt

I Bieg Beskidnika

Uczestnicy biegu z sekcji MOSiR Dukla

Śpiewali patriotyczne pieśni

Nominowani do konkursu powiatowego

Cyklokarpaty w Szczawnicy

Zawody maratonowe MTB w Szczawnicy, były przedostatnią odsłoną serii Cyklokarpat. Lokalizacja wyścigu wróciła na należne jej miejsce w kalendarzu MTB, co bardzo ucieszyło wielu zawodników pragnących doświadczyć „Pure MTB”. Prognozy pogody nie były zbyt optymistyczne, jednak wiszące chmury nie zniechęciły zawodników do podjęcia trudów wyścigu. A było warto!

Hobby liczyło 32 km i ponad 1240 m przewyższeń, średni dystans Mega 57,5 km (2243 m przewyższeń), królewski dystans Giga 81,5 km (ponad 3120 m). Również 11 zawodnicy Mega/Giga stali już w sektorach, chwila skupienia, zadumy, kiedy minutą ciszy uczcili pamięć zmarłego zawodnika. Chwilę po rusza peleton. Od razu jest pod górę, duże nachylenie, stawka się tasuje, nie ma korków, jest szybka selekcja. Jedziemy już tak ponad 45 minut, a na liczniku kilometrowo dochodzimy pod ósemkę. Ciężki podjazd po kamieniach, stromy, ale można spokojnie wyjechać jadąc równą kadencją. Coraz ciemniejsze chmury, z których powoli zaczyna padać lekki deszcz, by po jakiś 15 minutach rozpadł się na dobre. Deszcz robi swoje, na ścieżkach coraz więcej brązowej mazi, w lesie trochę błota. Między zębami piaseczek trzeszczy, ale trzeba je zacisnąć i jechać dalej. Zjazdy bajkowe! Niebieski szlak fenomenalny! Trudności techniczne na najwyższym poziomie, masa dużych korzeni ułożonych w różnych kierunkach, duże skały i uskoki. Cały czas jazda między drzewami, po lewej całkiem miła przejażdżka. Ścieżka bardzo trudna, ale dość szeroka, że spokojnie można wykorzystać ją do minięcia zawodników, którzy schodzą i prowadzą rower. Jest radość z jazdy, pełne skupienie... i gleba; na szczęście kontrolowana. Uślizg przedniego koła i szybkie położenie się na bok, bo lepsza taka gleba niż lecieć przez kierownicę i toczyć się jak kula na stromiznie. Licznik pokazuje 25 km, zaczyna się gigantyczny podjazd, przyjdzie nam wspinać się tak przez 14 km z wysokości 384 m n.p.m. na 1190 m n.p.m. Ciężko idzie, noga nie chce cisnąć na pedała, nużący odcinek. Nudne kręcenie rekompensują piękne widoki, utrzymująca się mgiełka robi dodatkowy klimat. Patrząc na profil naklejony na numer widać, że po wyjeździe na szczyt zostanie

praktycznie tylko zjazd do mety z jeszcze jednym, tylko 2,5 km podjazdem. Zjazd do mety prowadził szeroką autostradą szutrową, przed zakrętami lekkie wytrącenie prędkości, bo lubi na kamyczkach wyrzucić w krzaki. Do mety już blisko, podłoże zmieniło się w „kocie lby”, na których jest bardzo ślisko. Kilku zawodników przekonało się jak ładnie można się porysować. Meta, sms na telefon z czasem i miejscem. Ogromna satysfakcja z ukończenia wyścigu. Szybka myjka i bardzo dobry posiłek. Nasza sekcja pojechała równo, zawodnicy juniorscy dystansu Mega kat. MM1 zajęli całe podium, na Hobby podium Huberta Dudzika w HM1. Bardzo ładnie pojechał Daniel Wróbel, który był czwarty w tej samej kat. co Hubert. Drużynowo zajęliśmy 9 miejsce.

Wyniki naszych zawodników:

Dystans HOBBY

Kategoria HM1

3. Hubert Dudzik
4. Daniel Wróbel

Kategoria HM3

17. Konrad Kowalski
12. Rafał Opalka
14. Szymon Lorenc
15. Rafał Dłużniewski
19. Paweł Litwin
44. Kamil Lorenc
46. Janusz Krowicki

Kategoria HM4

4. Jerzy Szwał
- Kategoria HM5
4. Bogdan Przystasz

Dystans MEGA

Kategoria MK1

- DNF. Dominika Gosztyła

Kategoria MM1

1. Michał Niezgoda
2. Przemysław Kowalski
3. Norbert Sudia

Kategoria MM3

20. Piotr Malczewski
30. Mateusz Lorenc
38. Michał Szopa
52. Mirosław Hanas

Klasyfikacja drużynowa

9. MTB MOSiR Dukla

Mateusz Lorenc

Cyklokarpaty Wierchomla

24 września w Wierchomli zawodnicy zakończyli starty w serii maratonów Cyklokarpaty. W ostatnim starcie przyszło się zmierzyć z dużymi przewyższeniami oraz ciekawie urozmaiconą trasą z technicznymi kamienistymi odcinkami. Trasa w opiniach zawodników należy do jednych z cięższych wyścigów w kalendarzu Cyklokarpat. Organizator poprowadził trasę znanymi odcinkami z lat ubiegłych.

Były długie, kilkukilometrowe podjazdy oraz techniczne zjazdy, na których warto było zachować trochę rozsądku. Oczywiście z zachowaniem rozwagi różnie bywa w trakcie rywalizacji. Kilku zawodników kończyło zawody z kontuzjami i życzymy im powrotu do zdrowia, bo na pewno z wieloma z nich spotkamy się w przyszłym roku. Sam wyścig rozpoczął się tradycyjnie o 11.00 startem dystansów Giga i Mega, pół godziny później ruszyły harty z dystansu Hobby. Pogoda idealna do jazdy. Początek wyścigu, a raczej pierwszy podjazd zrobił szybką selekcję w peletonie. Podjazd szutrowy, szeroki, na którym

było sporo miejsca na wyprzedzanie i ustawienie się w stawce. W czołówce bardzo ciekawie, smaczku dodawała rywalizacja między zawodnikami z JSC Jasło a 72D WindSport Powered by Oshe o zwycięstwo w klasyfikacji drużynowej. Ostatecznie wygrała ta druga wyprzedzając ekipę z Jasła o 17 punktów. W pozostałych kategoriach wszystko rozstrzygnęło się na wcześniejszej edycji w Szczawnicy. Trasa obfitowała w gwarantującą dużą dawkę endorfin zjazdy. Kamieniste podłoże, lekko zwilżone wysoko podniosły trudność ich pokonania. Zjazd odcinkiem singla dla zjazdowców DH był wisienką i nagrodą za włożony wysiłek. Nasza sekcja pokazała się w bardzo dobrych wynikach. W kategorii kobiet HK1 Ola Szczurek zajęła pierwsze miejsce, Hubert Dudzik zajął drugie miejsce w HM1. Na dystansie Mega drugi był Michał Niezgoda. Ładnie do końca jechał Przemysław Kowalski, który ukończył rywalizację na czwartym miejscu. Na najdłuższym dystansie mieliśmy jednego

ciąg dalszy na str. 20 ►

OTWARTY TURNIEJ PIŁKI SIATKOWEJ Z OKAZJI DNIA NIEPODLEGŁOŚCI

O PUCHAR DYREKTORA MOSiR DUKLA

12.11.2016 (Sobota)
godz. 8:30
hala MOSiR Dukla
ul. Armii Krajowej 1A

Zgłoszenia do 10.11.2016 (do godz. 17:00)
osobiście lub email: mosirzgloszenia@dukla.pl

regulamin i karta zgłoszeniowa na www.mosir.dukla.pl

Burmistrz Dukli informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli wywieszony został wykaz nieruchomości, stanowiących własność mienia komunalnego Gminy Dukla, przeznaczonych do sprzedaży.

Wykaz obejmuje działki nr: 18/1 położoną w Zboiskach oraz 245 położoną w Chyrowej.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2015 r., poz. 1774) mogą składać wnioski o nabycie zbywanej nieruchomości w terminie do dnia 12 grudnia 2016 r. w Urzędzie Miejskim w Dukli pok. Nr 106.

Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej www.dukla.pl/przetargi/gminne

BURMISTRZ
Andrzej Bytnar

Sprzedam

**mieszkanie i lokale sklepowe
w budynku, w Dukli Rynek 16**

Kontakt: 662 848 066

Sprzedam

Mieszkanie w bloku, w Barwinku

Tel. kontaktowy:

666 358 429

**Ogłoszenia o zatrudnieniu
umieszczamy bezpłatnie**

**Korepetycje dla gminazjalistów
z języka niemieckiego
w piątki i soboty**

Kontakt: tel. 784 880 933

Gospodarstwo Ogrodnicze

„OLA”

oferuje sprzedaż:

**- chryzantem
zapraszamy**

do sprzedania dom w Lipowicy

Kontakt: 606 782 467

Cergowa 222a

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Święto myśliwych, leśników i jeźdźców

3 listopada to szczególnie ważny dzień dla myśliwych, leśników i jeźdźców. Tego dnia w Kościele katolickim obchodzone jest wspomnienie św. Huberta, ich patrona. Z tej okazji odbywają się huczne, tradycyjne Hubertowiny (Hubertus). Organizowane tego dnia polowania poprzedzają msze święte w intencji myśliwych. Odbywają się one nie tylko w kościołach, ale także przy leśnych kapliczkach poświęconych temu patronowi. Łowy są najważniejsze, najbardziej okazałe i uroczyste w sezonie. Polowanie hubertowskie kończy biesiada myśliwych przy ognisku i bigosie. Wśród jeźdźców urządzana jest natomiast gonitwa, podczas której konno ściga się tzw. lisa, jeźdźca z ogonem przypiętym do lewego ramienia. Ten, kto go zerwie, wygrywa, ma prawo wykonać rundę honorową wokół miejsca pogoni, i za rok sam ucieka jako lis.

Jubileusze Kół Łowieckich

Na terenie Gminy Dukla działa obecnie pięć Kół Łowieckich. Są to KŁ „Rogacz”, Dukla, „Żbik”, Iwonicz-Zdrój, „Ryś”, Rymanów, „Ponowa” Krosno i „Zacisze” Krosno. Szóste Koło - „Gawra”, Dukla swoje tereny posiada w Gminie Jaślińska. W bieżącym roku przypadają jubileusze powstania tych związków.

„Rogacz”, obchodził swoje 70 - lecie. Gospodarę prowadzi na terenie dwóch obwodów łowieckich położonych pomiędzy Duklą, Zydranową i Olchowcem. Prezesem jest Zdzisław Dudzic, łowczym Jan Grochowski, wicełowczym Władysław Dragan, sekretarzem To-

masz Jakiela i skarbnikiem Piotr Zygarowicz. 27 sierpnia 2016 roku odbyły się uroczyste obchody. O godzinie 1600 nastąpiło spotkanie uczestników przy domku myśliwskim. Następnie poczet sztandarowy wraz z myśliwymi przeszedł na mszę św. do kościoła w Tylawie. Mszę odprawił proboszcz ks. Marek Lewandowski wraz z ks. Krzysztofem Sobieckim, który jest myśliwym i zarazem kapelanem Koła. Ks. Krzysztof w homilii nawiązał do tradycji łowieckich, wspomniął o Kolegach którzy odeszli do krainy wiecznych Łowów oraz powierzył członków Koła św. Hubertowi, aby czuwał w życiu codziennym. Po mszy św. nastąpił powrót do siedziby Koła, gdzie prezes kol. Zdzisław Dudzic przywitał zaproszonych gości oraz wszystkich przybyłych na uroczystość. Z okazji jubileuszu wręczono myśliwym odznaczenia i dyplomy. Następnie odbyła się biesiada myśliwska, która trwała do białego rana.

„Żbik”, - 50 lat powstania Koła. W gminie Dukla jego tereny obejmują Równę, Cergową, Jasionkę, Nową Wieś, Trzcianę i Zawadkę Rymanowską. Koło gospodaruje na obwodzie nr 180 pk o powierzchni zredukowanej 8198 ha, w tym 3085 ha lasów. Zarząd działa w składzie prezes Jan Drozd, łowczy Edward Szczepanik, sekretarz Rafał Ostrowski i skarbnik Marek Gonet. 1 października 2016 roku odbyła się uroczystość 50 - lecia.

O godzinie 1630 w kościele w Iwoniczu mszę św. w intencji myśliwych i ich rodzin odprawił diecezjalny kapelan myśliwych ks. Andrzej Pokrywa. Następnie poczet sztandarowy wraz z orkiestrą, myśliwymi i ich rodzinami oraz zaproszo-

nymi gośćmi przemaszerował do Domu Ludowego, gdzie odbyły się obchody. Prezes kol. Jan Drozd przywitał wszystkich przybyłych na uroczystość i przedstawił rys historyczny Koła. Z okazji jubileuszu wręczono myśliwym odznaczenia i dyplomy. Następnie przy dobrej muzyce, we wspaniałych humorach, odbyła się biesiada myśliwska.

„Ponowa”, 70 - lecie istnienia Koła. W Gminie Dukla jej tereny obejmują zachodnią część gminy, od Chyrowej, przez Iwłę, Głojscę, Teodorówkę, Łęki Dukielskie, po Wietrzno. Zarząd działa w składzie prezes Marian Sanocki, łowczy Maciej Pudło, sekretarz Wojciech Bularski i skarbnik Wojciech Rolniak. 3 września 2016 roku odbyła się uroczystość 70 - lecia. O godzinie 1530 w kościele w Niżnej Łące mszę św. w intencji myśliwych i ich rodzin odprawił diecezjalny kapelan myśliwych ks. Andrzej Pokrywa. Następnie poczet sztandarowy wraz

Św. Hubert

z myśliwymi i ich rodzinami oraz zaproszonymi gośćmi przemaszerował do Domu Ludowego, gdzie odbyły się obchody. Prezes kol. Marian Sanocki przywitał wszystkich przybyłych na uroczystość. Przedstawił następnie rys historyczny Koła i odbyła się prezentacja multimedialna ukazująca jego działalność. Z okazji jubileuszu wręczono myśliwym odznaczenia i dyplomy. Następnie przy wyśmienitej atmosferze i dobrej muzyce odbyła się biesiada myśliwska.

Opracował:
Bartosz Szczepanik

Przepisy ruchu drogowego w praktyce

Zawracanie bez tajemnic /cz.1./

Zawracanie polega na zmianie kierunku jazdy na przeciwny. Podczas zawracania kierujący pojazdem powinien zachować szczególną ostrożność. Można zawracać wszędzie, gdzie nie jest to zabronione zawczasu i wyraźnie sygnalizując zamiar wykonania tego manewru w sposób nie powodujący zagrożenia ani utrudnienia ruchu innym jego uczestnikom.

Nie wolno zawracać:

- w tunelu
- na wiadukcie
- na moście
- na autostradzie
- na drodze ekspresowej, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych
- na drodze jednokierunkowej
- w warunkach, w których mogłoby zagrozić to bezpieczeństwu ruchu lub ruch ten utrudnić

Przy znakach:

- zakaz zawracania oraz zakaz skrętu w lewo
- przy sygnalizatorze kierunkowym jeżeli nie posiada strzałki do zawracania

Opracowanie: Ryszard Chrobaczyński
Ośrodek Szkolenia Kierowców Tip Top

Jeszcze jest pora na odymienie

W listopadzie już na całego rozpoczyna się zimowanie pszczoł. Oczywiście jest to zależne od pogody. W poprzednich latach aura listopada pozwoliła na dokonanie odymienia na warozę. Powoli staje się coroczną praktyką listopadowa walka z warozą, która dokonała inwazji na wyleczone już rodziny. W ulach na ogół nie ma już czerwiu. Więc zastosowanie Apiwarolu powinno dać wysoką skuteczność. Należy zwrócić uwagę na to, że pszczoły po zimnej nocy rano, nawet przy temperaturze powietrza powyżej 10 stopni Celsjusza, mogą jeszcze być w ciasnym kłębie. Natomiast pod wieczór, nawet jak temperatura minimalnie spadnie poniżej 10 stopni Celsjusza, kłęb będzie na tyle luźny, że można dokonać zabiegu. Kilka dmuchnięć podkurzaczem i pszczoły rozluźnią się jeszcze bardziej.

Pszczoły jako owady bardzo lubią ciepło. Przy niskich temperaturach zawiązują kłęb by ogrzać się i wytworzyć temperaturę w środku kłębu bliską 20 stopni Celsjusza. W ten sposób chronią się przed skrzepnięciem i pewną śmiercią. Po co w środku kłębu jest potrzebna tak wysoka temperatura? Dzięki temu matka nie przemarza i plemniki w jej zbiorniczku nasiennym, zachowują żywotność. Kłęb zimowy można podzielić na dwie warstwy. Pierwsza bardzo ciasna, tzw. otoczka, uniemożliwia wydostanie się ciepłego powietrza. Pszczoły powoli przemieszczają się z zewnętrznej części kłębu do środka by się ogrzać i z powrotem na zewnątrz. Jak już wspomniałem wyżej, dzięki temu pszczoły nie krzepną. Temperatura w kłębie bierze się z wytężonej pracy mięśni pszczoł. Dlatego pszczoły, które się wy-

pracowały umierają i padają na dno ula, tworząc tzw. osyp zimowy. Do wytworzenia energii potrzebują pokarmu węglowodanowego, czyli miodu. W praktyce korzystają z syropu cukrowego, lub glukozowego, gdyż miód zabrali pszczelarze. W Australii wywozi się pszczoły na pożytek eukaliptusowy i pszczoły zimują na tym miodzie. Tylko, że tam zima to raczej nasza wczesna jesień. W Polsce niektórzy pszczelarze zostawiają pszczoły na miodzie nawłociowym. Moim zdaniem jest to trochę ryzykowne rozwiązanie, gdyż ten miód lubi skryzalizować się w plastrach. Pszczelarz, który w ten sposób zimuje pszczoły twierdzi, że znoszą one zimowłę w dobrym stanie. Badania w Puławach wykazały, że zimowanie pszczoł na syropie cukrowym (chodzi o sacharozę, nasz cukier spożywczy) zimują lepiej niż na miodzie. Jednak inne badania wskazują, że owady te lepiej się rozwijają na miodzie niż syropie cukrowym. Co ma zrobić biedny pszczelarz? Otóż zostawiamy, jeśli to możliwe, miód w górnych częściach plastra. Pszczoły dojdą do tych

zapasów na wiosnę i będą korzystać z miodu przy wychowie nowego pokolenia. To tak z teorii, a w praktyce? Ten zabieg zdaje egzamin w ramkach wąsko-wysokich, bo w nisko-szerokich kierunek przemieszczania pszczoł jest minimalny w górę, a odbywa się raczej w linii poziomej. Ule o ramce nisko-szerokiej na ogół są ulami zimniejszymi i dzięki temu pszczoły rozpoczynają czerwienie wiosenne późno. Dlatego należy bardziej zwrócić uwagę na pożytki wiosenne. Listopad to ostatni dzwonek na poszerzenie bazy pożytkowej.

Na koniec chcę zwrócić uwagę na zagadnienie ostatnio poruszane przez naukowców. Pokolenie pszczoł wiosennych jest bardziej wrażliwe na skutki uboczne Apiwarolu, niż pokolenie zimowe. Dlatego zachęcam jeszcze raz do wykorzystania ładnej pogody na odymienie pszczoł.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Prawo przy porannej kawie ...

O obowiązku alimentacyjnym...

Wyraz „**alimenty**” wywodzi się od łacińskiego słowa „alimentum” oznaczającego „pokarm”. Obecna definicja tego słowa oznacza obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania, które obciążają krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Jest to ogólna zasada wskazująca na krąg osób obowiązanych do pomocy w zabezpieczeniu materialnym uprawnionego.

Nie ma wątpliwości, iż w pierwszej kolejności obowiązek alimentacyjny obciąża małżonka oraz byłego małżonka, a także

ojca pozamałżeńskiego dziecka wobec ciężarnej matki.

W drugiej kolejności obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych (np. dzieci, wnuki, prawnuki). Istotna jest przy tym treść art. 144 § 2 k.r.o., zgodnie z którym mąż matki dziecka [ojczym], niebędący jego ojcem, może żądać od dziecka świadczeń alimentacyjnych, jeżeli przyczyniał się do wychowania i utrzymania dziecka, a żądanie jego odpowiada zasadom współżycia społecznego. Takie samo uprawnienie przysługuje żonie ojca dziecka [macosz], niebędącej matką dziecka. W myśl

omawianej regulacji ojczym lub macocha podobnie jak biologiczny ojciec lub matka dziecka mogą domagać się od tego dziecka świadczeń alimentacyjnych.

W trzeciej kolejności obowiązek alimentacyjny ciąży na wstępnych uprawnionego, a więc na jego rodzicach, dziadkach, pradiadkach. Należy w tym miejscu sięgnąć do treści art. 144§1 k.r.o., na gruncie którego dziecko może żądać świadczeń alimentacyjnych od męża swojej matki [ojczyma], niebędącego jego ojcem, jeżeli odpowiada to zasadom współżycia społecznego. Takie samo uprawnienie

W krainie rondla i patelni

Przepisy można przysyłać na adres: Urząd Miejski w Dukli -DPS, 38-450 Dukla, ul. Trakt Węgierski 11 lub na adres internetowy dps@dukla.pl z dopiskiem „Kącik kulinarny”

W kąciku kulinarnym rozpoczynamy cykl artykułów dotyczący kasz. Prosimy Czytelników o przysyłanie przepisów na sprawdzone przez nich dania z kasz. Każdy przesłany i opublikowany przepis zostanie nagrodzony książką z Biblioteki Dukielskiej (mamy już 12 tomów, można skompletować całość!!!).

Dynia to warzywo bogate w witaminy i minerały, zwłaszcza niezbędny mężczyznom cynk, a przy tym ma niewiele kalorii. Świeże pestki dyni pomagają pozbyć się owsików, tasiemca i innych pasożytów.

Dynia jest bogata w beta-karoten - to pomarańczowy, czerwony i żółty barwnik roślinny (to dzięki niemu dynia ma tak intensywny kolor) i jednocześnie substancja o właściwościach leczniczych. Beta-karoten - podobnie jak wszystkie karotenoidy - jest przeciwutleniaczem, co oznacza, że hamuje szkodliwe procesy oksydacyjne, a co za tym idzie - może zapobiegać rozwojowi chorób nowotworowych. Badania wykazały, że częste spożywanie dyni zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworu żołądka, raka piersi, raka płuc i raka jelita grubego.

Beta-karoten obniża poziom złego cholesterolu. Tym samym zapobiega odkładaniu się złogów cholesterolowych w ścianach tętnic, a co za tym idzie - zapobiega miażdżycy, a dalej chorobom serca, takim jak zawał czy udar mózgu. Poza tym dynia reguluje poziom ciśnienia tętniczego.

Jej właściwości lecznicze oraz wartości odżywcze doceniali już meksykańscy Indianie. Znalazła ona zastosowanie zarówno w meksykańskiej medycynie naturalnej, jak i kuchni. Nie wszystkie są pomarańczowe - istnieją odmiany białe, niebieskawe, a nawet czerwona europejska. Dzisiaj proponuję bardzo prostą potrawę z dyni

Placuszki z dyni

Składniki:

- 400 g dyni
- 2 jajka
- 1 szklanka mąki
- 4 łyżki śmietany
- sól
- olej do smażenia

Sposób przygotowania:

Dynię obierz, usuń gniazda nasienne i zetrzyj na tarce o grubych oczkach, posól i odstaw na 10 minut, aż dynia puści sok. Z białek ubij pianę. Dynię odciśnij z nadmiaru soku, dodaj śmietanę, żółtka i dokładnie wymieszaj, na końcu dodaj pianę z białek. Smaż na złoty kolor z obydwu stron, podawaj ze śmietaną.

Smacznego!

przysługuje dziecku w stosunku do żony swego ojca [macochy], niebędącej jego matką. Przywołana regulacja daje dziecku prawo domagania się alimentów nie tylko od swoich biologicznych rodziców, lecz także od ich współmałżonków, tj. od ojczyma lub macochy.

W czwartej kolejności obowiązek alimentacyjny ciąży na rodzeństwie uprawnionego (zarówno rodzonym jak i przyrodnym). Zgodnie jednak z treścią art. 134 k.r.o., w stosunku do rodzeństwa zobowiązany może uchylić się od świadczeń alimentacyjnych jeżeli są one połączone z nadmiernym uszczerbkiem dla niego lub dla jego najbliższej rodziny. Jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które **nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie**, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Ustalanie, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, oznacza ocenę jego możliwości zarobkowych oraz majątkowych i ocenę, czy ich wykorzystanie pozwala na osiągnięcie dochodu wystarczającego na zaspokojenie jego potrzeb życiowych. Brak możliwości zarobkowych wynikający ze stanu zdrowia psychicznego lub fizycznego pełnoletniego dziecka usprawiedliwia niepodjęcie przez nie pracy i utrzymanie obowiązku alimentacyjnego rodziców.

Poza powyższą sytuacją uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Zgodnie z poglądami doktryny jest to taki

stan, w którym uprawniony utracił możliwość zaspokajania swoich niezbędnych potrzeb materialnych i niematerialnych z uwzględnieniem m.in. jego stanu zdrowia, wieku oraz innych konkretnych okoliczności występujących w danej sprawie.

Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z **nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się.**

Jak zaznaczył Sąd Najwyższy obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka - stanowiący uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej - nie jest ograniczony żadnym sztyw-

ciąg dalszy na str. 26 ▶

Prawo przy porannej kawie

► dokończenie ze str. 25

nym terminem i nie jest również związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez dziecko określonego stopnia podstawowego czy średniego wykształcenia. Co więcej, orzecznictwo Sądu Najwyższego wyraża pogląd, iż obowiązek alimentacyjny istnieje również wtedy gdy dziecko ukończyło 18 lat i otrzymuje rentę, jednakże nie jest w stanie pokryć z ww. dochodu swoich usprawiedliwionych potrzeb życiowych. Rodzice są zobowiązani do łezienia na dziecko także wtedy, gdy uczy się ono w szkole czy też studiuje. Jak wynika z poglądów doktryny, przypadki zwolnienia rodziców z obowiązku alimentacyjnego względem dzieci powinny być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami, a nade wszystko zgodnie z ogólnymi regułami interpretacyjnymi, powinny być interpretowane w sposób ścisły a nie rozszerzający.

Zgodnie z art. 135 § 1 zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od **usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego**. Przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Warto zaznaczyć, iż zgodnie z przepisami jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Świadczenia alimentacyjne mają na celu utrzymanie się uprawnionego. Ali-

menty z natury swej przeznaczone są na zaspokojenie bieżących potrzeb, zatem można dochodzić alimentów za okres od wytoczenia powództwa. Wyjątkowo można żądać alimentów za okres wsteczny, tj. poprzedzający wniesienie pozwu. Powód dochodząc swoich uprawnień powinien wówczas wykazać, że jego usprawiedliwione potrzeby pozostały niezaspokojone, względnie jego zobowiązania - zaciągnięte celem pokrycia usprawiedliwionych potrzeb - nie zostały spłacone. Zgodnie z art. 137§1 k.r.o. roszczenie o poszczególne raty świadczenia alimentacyjnego przedawniają się z upływem **lat trzech**. W związku z tym uprawniony, może dochodzić alimentów wstecz, jednak jego żądanie może być skuteczne jedynie w odniesieniu do rat należnych za trzy lata, licząc wstecz od wytoczenia powództwa.

Przy ustalaniu wysokości alimentów nie należy również brać pod uwagę zmiany okoliczności jaka może nastąpić w przyszłości. W takim wypadku możliwe jest wystąpienie z powództwem z art. 138 k.r.o. o **zmianę orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego**. Zgodnie z tezą wyroku Sądu Najwyższego przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron. W wypadku gdy zobowiązany do alimentacji posiada określony majątek, o zmianie okoliczności świadczy nie tylko zmiana stosunków własnościowych (utrata lub powiększenie majątku), lecz także zmiany w zakresie faktycznego dysponowania majątkiem, możliwości jego upłynnienia w celu zaspokojenia zobowiązań alimentacyjnych. Podkreślić należy przy tym, iż urodzenie się kolejnego dziecka nie pociąga za sobą automatycznie ustania obowiązku alimentacyjnego w stosunku do pozostałych dzieci. Sytuacja może ewentualnie wpłynąć na rozmiar istniejącego obowiązku (wysokość rat alimentacyjnych). Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wówczas, gdy mieszkają wspólnie z nimi, jak i wtedy, gdy mieszkają oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami – nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku.

nie z nimi, jak i wtedy, gdy mieszkają oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami – nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku.

Omawiana ustawa wskazuje w art. 141, że ojciec niebędący mężem matki obowiązany jest przyczynić się w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom do pokrycia **wydatków związanych z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie porodu**. Z ważnych powodów matka może żądać udziału ojca w kosztach swego utrzymania przez czas dłuższy niż trzy miesiące. „Ważne powody” nie zostały zdefiniowane przez ustawodawcę. W doktrynie i orzecznictwie zalicza się do nich m.in. zły stan zdrowia matki, niezadowolający stan zdrowia dziecka, konieczność korzystania przez matkę dziecka z urlopu czy brak możliwości umieszczenia dziecka w żłobku. Jeżeli wskutek ciąży lub porodu matka poniosła inne konieczne wydatki albo szczególne straty majątkowe, może ona żądać, ażeby ojciec pokrył odpowiednią część tych wydatków lub strat. Roszczenia powyższe przysługują matce także w wypadku, gdy dziecko urodziło się nieżywe.

Bardzo istotny jest także, artykuł 144 k.r.o który stanowi, że zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest **sprzeczne z zasadami współżycia społecznego**. Ta reguła nie dotyczy obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka.

Podsumowując zagadnienie, zaznaczyć należy uregulowanie kodeksu karnego, który stwierdza, iż kto uporczywie uchyla się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega **grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2**.

Natalia Belcik

Niepełnosprawni - aktywni kulturalnie

Na spotkaniu w Domu Ludowym w Cergowej

Prace plastyczne wykonane podczas warsztatów przez uczestników ŚDS

Radio Rzeszów w Wietrznie

Fot. kbr

Ania Witek - ŚDS Cergowa (III miejsce w konkursie „Mam talent”)

Przedstawiciele organizacji pozarządowych na spotkaniu z Radem Rzeszów

Uznanie dla nauczycieli

Burmistrz Dukli Andrzej Bytnar przywitał nauczycieli przybyłych na spotkanie

Nagrodzeni nauczyciele z burmistrzem Dukli, wiceburmistrzem Elżbietą Wróbel, dyrektorem ZOPO Danutą Szczurek i radną RM w Dukli Teresą Belcik

Złota myśl ☺

Jak pchły skaczą myśli z człowieka na człowieka. Ale nie wszystkich gryzą.

Stanisław Jerzy Lec

EUROPA W RODZINIE
ZIEMIAŃSTWO POLSKIE W XX WIEKU

EUROPE IN THE FAMILY
THE POLISH LANDED GENTRY IN THE 20TH CENTURY

OTWARCIE WYSTAWY: 8 LISTOPADA 2016
MUZEUM HISTORYCZNE – PAŁAC W DUKLI, TRAKT WĘGIERSKI 5

FOTOGRAFIA ZE ZBIORÓW PROF. KAROLA S. TANOWSKIEGO NA WYKONANIU HERBERTA I LEWIS HERBERT KAROL TANOWSKI PRZECHYLI Z PRACĄ DR. JANA TANOWSKIEGO KRYNICA 1912 R.

ORGANIZATORZY / ORGANISERS

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięi Narodowej w Poznaniu
Office of National Education of the Institute of National Remembrance Branch in Poznań

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięi Narodowej w Warszawie
Office of National Education of the Institute of National Remembrance Branch in Warsaw

Publiczne Towarzystwo Ziemiańskie
Polish Landed Gentry Association

Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli
The Historical Museum – Palace in Dukla

KURATOR WYSTAWY, SCENARIUSZ / EXHIBITION CURATOR

dr Agnieszka Łuczak
Instytut Edukacji Narodowej Oddział w Poznaniu
Institute of National Remembrance Branch in Poznań

WSPÓŁPRACA / COOPERATION

Marcin Schürmer
Publiczne Towarzystwo Ziemiańskie / Polish Landed Gentry Association

KONCEPCJA PLASTYCZNA / ART CONCEPT

Dariusz Stomczyński
Pracownia Projektowa Planda 30

REALIZACJA / PRODUCTION

Piotr Rogalski, Tomasz Jasko-Checiński

Z wizytą na Ukrainie

Z wizytą w klubie Vission w miejscowości Kostrimo

W 72. rocznicę
Operacji Dukielsko-
Preszowskiej

Deszcz nie przeszkodził w uroczystościach rocznicowych.
Na pierwszym planie odznaczeni przez Związek Kombatanów Słowackich

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej Ukraińców biorących udział w operacji dukielsko-preszowskiej

POKRYCIA DACHOWE   Znajdź nas na Facebooku

SSAB **RUUKKI** **ThyssenKrupp** **voestalpine** **ArcelorMittal**

W SPRZEDAŻY:

- blachodachówki, trapezy
- blachy na rąbek
- orynnowania, podsufitki
- okna dachowe
- akcesoria dachowe
- tanie blachy II gatunku dostępne od ręki...

ZAPEWNIAMY MONTAŻ NASZYCH BLACH **GARAŻE BLASZAKI KOJCE DLA PSÓW**

ul. ŻWIRKI i WIGURY 7 (0048) 69 | 60 20 10

Składanie kwiatów pod Krzyżem Pojednania.
Fot. kbr